

A NEMZETI MÉDIA- ÉS HÍRKÖZLÉSI HATÓSÁG

2014. ÉVI

MUNKATERVE

2014. február

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS.....	3
A MÉDIA- ÉS HÍRKÖZLÉSI PIAC 2013. ÉVI ÁTTEKINTÉSE	4
A MÉDIAPIAC MAGYARORSZÁGON 2013-BAN	5
<i>A lapkiadásban még mindig a nyomtatott az igazi</i>	5
<i>A rádiós piacon a helyzet változatlan</i>	5
<i>Az online tartalmak piacán még nem jött el a fizetős tartalmak ideje.....</i>	6
<i>A lineáris televíziózás népszerűsége továbbra sem csökken</i>	6
<i>A reklámköltségek csökkenése megállt</i>	9
A HÍRKÖZLÉSI PIAC MAGYARORSZÁGON 2013-BAN.....	11
<i>Az internetpiacon folytatódtak a 2012-es trendek</i>	13
<i>A hangszolgáltatások piacai telítődtek.....</i>	19
<i>Versengő műsorterjesztési piac</i>	22
2013 EREDMÉNYEINEK ÉRTÉKELÉSE.....	28
A DIGITÁLIS ÁTÁLLÁSSAL KAPCSOLATOS FELADATOK ELVÉGZÉSE	28
A FELHASZNÁLÓK, A KISZOLGÁLTATOTT TÁRSADALMI CSOPORTOK, A KISKORÚAK VÉDELME	29
JOGALKOTÁSI TEVÉKENYSÉG.....	31
AJÁNLÁSOK A MÉDIA- ÉS A HÍRKÖZLÉSI PIAC SZÁMÁRA	31
AZ ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉSI SZOLGÁLTATÁSOK FELÜGYELETE.....	32
HAZAI ÉS NEMZETKÖZI SIKEREK AZ INFOKOMMUNIKÁCIÓS ERŐFORRÁSOKKAL VALÓ GAZDÁLKODÁSBAN	34
A PIACELEMZÉSI TEVÉKENYSÉG EREDMÉNYEI 2013-BAN	35
A POSTAI PIACCAL KAPCSOLATOS HATÓSÁGI TEVÉKENYSÉG EREDMÉNYEI	37
A NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK TERÜLETE	38
A 2014. ÉVI MUNKATERVI FELADATOK	40
AZ NMHH 2014. ÉVI MEGHATÁROZÓ MUNKATERVI IRÁNYAI	40
A MUNKATERVI FELADATOK RÉSZLETES BEMUTATÁSA.....	41
1) <i>Jogalkotás, a kiemelt határozatok elkészítése</i>	41
2) <i>Piacelemzési eljárások lefolytatása, szabályozási eszközök fejlesztése</i>	41
3) <i>Frekvenciagazdálkodás</i>	42
4) <i>Az információbiztonság elősegítése</i>	42
5) <i>A digitális átállással kapcsolatos feladatok elvégzése</i>	42
6) <i>Az NMHH információs rendszereinek bővítése, megújítása.....</i>	43
7) <i>A felhasználói tudatosság növelése és a szolgáltatók jogkövető magatartásának elősegítése</i>	43
8) <i>A hatóság hazai és nemzetközi kapcsolatainak fejlesztése.....</i>	44

Bevezetés

Visszatekinteni az elmúlt évre nosztalgia. Előre tekinteni a következőre várakozás, hit és elszántság.

2013 nosztalgikus gondolataiban a változás a kulcsszó. Változást jelentett a magyar televíziózásban, ezzel változást, minőségi javulást jelentett minden magyar televízió néző életében is. A digitális átállás európai viszonylatban is Magyarországon ment végbe a leggyorsabban. Ez a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság munkatársainak közös eredménye.

Nemcsak a televízió nézők életében jelentett nagy változást az elmúlt év. Az NMHH szervezetében is átalakulás zajlott le, amely átalakulás után ugyanazzal a lendülettel kell tovább haladnunk, amellyel 2013 eseményeinek nekiláttunk.

A kutatásaink kimutatják, hogy a telekommunikációs iparág legnagyobb, hagyományos piaci szegmenseit a telítődés jellemzi és a hirdetési piac szerkezete is átalakulóban van a különböző tartalomterjesztési módok változásával összhangban.

2014 mottója a változásokon túllépve legyen az előremutató stabilitás. A hagyományos üzleti modellek jó eséllyel igen hamar átalakulnak majd, éppen ezért a piaci és a technológiai változások követésének képességén túl az előremutatáson múlik minden szereplő stabilitása. A szabályozó hatóságnak is a következetes fejlődés megbízhatóságának elve mentén kell végeznie a munkáját.

2014-ben számtalan feladatunk között az egyik legfontosabb a szélessávú szolgáltatásokhoz kapcsolódó frekvenciahasználati jogosultságok értékesítése lesz. Folytatni fogjuk a frekvenciacserék lebonyolítását annak érdekében, hogy rádióadók műsorai minél nagyobb vételkörzetben és minél jobb minőségben legyenek elérhetőek bárki számára.

Az NMHH törvényben foglalt feladata a kiskorúak médiatudatosságának növelése. Hosszas előkészítő folyamat eredményeként idén megnyitjuk Magyarország első médiaértés-oktató központját, a Bűvösvölgyet, ahol évente több ezer diáknak biztosítjuk majd, hogy játékosan, a legmodernebb eszközök segítségével tanulhasson a médiáról és a hírközlésről.

A gyermekek és minden magyar állampolgár tudatos döntéseit segítjük elő a szélessávú internet szolgáltatások minőségi paramétereit mérő és publikációs rendszerének (SZÉP) létrehozásával. A SZÉP projekt célja ugyanis, hogy a fogyasztók megalapozott és független információkhoz juthassanak a szélessávú szolgáltatások paramétereiről.

2014 minden célja és várakozása megkívánja azt az elszántságot és eredményességet, amivel 2013 feladatait is elláttuk. Munkánk így hozza meg a várt sikert: az előremutató stabilitást.

Dr. Karas Monika
az NMHH elnöke

A média- és hírközlési piac 2013. évi áttekintése

A média- és hírközlési piacok 2012 után 2013-ban sem zártak jó évet, leginkább a stagnálás jellemezte az iparágakat.

A szolgáltatók nehéz pénzügyi helyzetük miatt rákényszerülnek a hatékonyság növelésére, ez pedig – az elmúlt évek költségcsökkentésein túl – széles körben jelentkező felvásárlási és összeolvadási folyamatokat indíthat be.

A hirdetési piac szerkezete átalakulóban van a különböző tartalomterjesztési módok változásával összhangban. Ennek markáns jelensége az online hirdetés erősödése, az online felületeken elköltött hirdetési kiadások abszolút nagyságának és arányának növekedése. A hirdetési piac új és a jövőt sok szempontból meghatározó jelentőségű fejleménye, hogy a magyar piacot megcélzó hazai hirdető a belföldi közönséget is részben nemzetközi hirdetési csatornákon keresztül éri el. Az internet, mint tartalomeljuttató médium globális jellegének világos következménye, hogy a reklámkiadások egy része a belföldön is jelentős közönséget elérő, külföldön működő tartalomszolgáltatókhoz kerül, mint amilyen a Google vagy a Facebook.

A piaci és a technológiai változások hatása a közeljövőben elérheti azt a mértéket, ami miatt a sikeresen alkalmazott hagyományos üzleti modellek válságba kerülnek. A hálózaton új típusú kommunikációs és tartalomszolgáltatások jelennek meg – pl. közösségi hálózatok, OTT-szolgáltatások, audiovizuális tartalmegosztók –, amelyek a hagyományos szolgáltatások terhére érvényesülő, helyettesítő, elszívó hatást gyakorolnak. Ez a jelenség ma már érzékelhető.

A hagyományos hírközlési szolgáltatók számára az egyik oldalról megjelenik az alkalmazások és a továbbított tartalom oldaláról támasztott folyamatos igény a hálózat fejlesztésére, a másik oldalról viszont épp ezek az alkalmazások, illetve ezek szolgáltatói szívják el a korábban biztosnak tűnő hírközlési jövedelmek egy részét (pl. az OTT-szolgáltatások formájában).

2013-ban zökkenőmentesen lezajlott a televíziós piacon a digitális átállás, amelynek hatására valamelyest csökkent a korábban analóg országos földfelszíni sugárással elérhető kereskedelmi csatornák (RTL Klub, TV2) nézettsége, illetve minimális mértékben nőtt a közszolgálati csatornák közönségaránya, elsősorban a Duna TV, a Duna World és az M2 megnövekedett penetrációjának köszönhetően.

A műsorterjesztési platform kapacitásának szűkösségét egyre inkább felváltja a figyelem szűkössége. A korábbi, információ szempontjából szűkösebb világból egy olyan világba léptünk át, ahol már az információszerzésre, kapcsolattartásra, szórakozásra fordítható idő és figyelem a legerősebb korlátok egyike.

A médiapiac Magyarországon 2013-ban

A lapkiadásban még mindig a nyomtatott az igazi

A legnagyobb médiavállalatok között továbbra is túlsúlyban vannak a **nyomtatott lapkiadással** foglalkozó vállalkozások, annak ellenére, hogy az újságok eladott példányszáma folyamatosan csökken.¹ A nyomtatott sajtó piacán 2013-ban két jelentősebb esemény volt: az egyik, hogy a Lapcom-ot felvásárolta a Kurens Press (a Bors kiadója), a másik pedig, hogy a Napi Gazdaság nyomtatott formáját felvásárolta a Századvég. 2013-ban továbbra is terjedtek sajtóinformációk a 2010 óta húzódozó Axel Springer-Ringier egybeolvadás majdani lezárásáról, illetve a Sanoma eladásáról, azonban ezek a tranzakciók egyelőre még nem realizálódhattak.

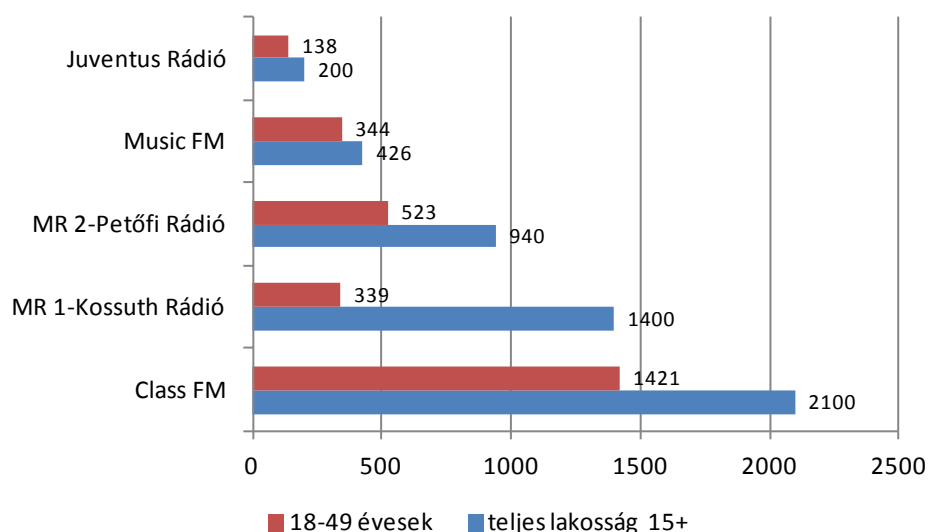
A rádiós piacon a helyzet változatlan

A rádiós piac jelentős 2013-as változása, hogy a rádiós hallgatottsági kutatásokat 2013-tól a TNS Hoffmann–Mediameter konzorcium végzi.

A Rádiós Médiaszolgáltatók Egyesülete (RAME) megbízásából a TNS Hoffmann és a Mediameter Kft. 2013 negyedik negyedéves rádióhallgatottságra vonatkozó hazai kutatása alapján a teljes 15 év feletti népesség körében a három leghallgatottabb rádió továbbra is a Class FM, az MR1 Kossuth Rádió és az MR2 Petőfi Rádió maradtak. A kutatás szerint² a válaszadók körében három felnőttből kettő hetente többször is hallgatni szokott valamilyen zenét, amikor házimunkát végez. A hazai 18 éves vagy annál idősebb korosztály 45 százaléka hetente többször is hallgat zenét munkavégzés illetve utazás közben. Viszont a zenehallgatás inkább csak háttértevékenység, a felnőtt korosztálynak csupán egyötöde hallgat zenét kizárólagos tevékenységként hetente többször.

A felnőttek körében a zenehallgatás elsősorban rádióhallgatást jelent: a felnőtt válaszadók kétharmada heti többször is hallgat zenét rádiókészülékkel, miközben a második és harmadik legnépszerűbb zenehallgató eszköznek tekinthető mobiltelefont és személyi számítógépet csak egyötödük használja rendszeresen zenehallgatásra.

1. ábra: Az öt leghallgatottabb magyar rádió a napi átlagos rádióhallgatottság (efő) alapján; országos teljes lista (15+), illetve 18-49 évesek 2013 4. negyedévében³

¹ MATESZ adatok

² http://www.kreativ.hu/kutatas/cikk/nem_valtozott_a_nagy_radiok_sorrendje

³ Forrás: TNS Hoffmann–Mediameter Kft.

A korcsoportok – a televíziózási szokásokhoz hasonlóan – itt is éles választóvonalat jelentenek. Az 50+ korosztály egyértelműen a közéleti MR1 Kossuthot preferálja, míg az ennél fiatalabbak a szórakoztató és zenei csatornákat részesítik (MR2 Petőfi, Class FM) előnyben.

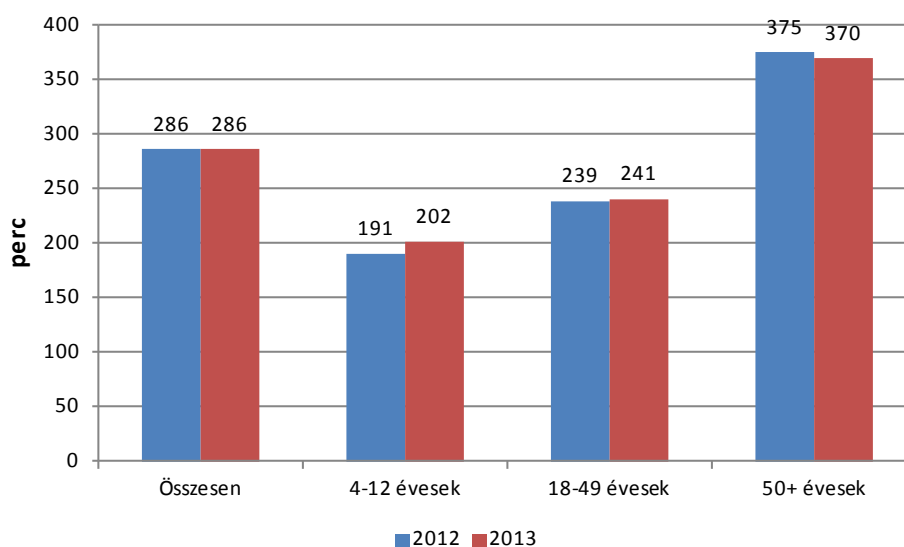
Az online tartalmak piacán még nem jött el a fizetős tartalmak ideje

Az online tartalmak piacán 2013-ban is felmerült, hogy a prémium tartalmakat – a nemzetközi példákhoz hasonlóan, pl. www.ft.com – fizetősé tegyék, azonban erre néhány kivételtől eltekintve végül nem került sor. Ennek hiányában viszont a nagy tartalom-előállító szervezetek számára továbbra is gondot jelent a minőségi tartalmak előállításának megfelelő finanszírozása.

A lineáris televíziózás népszerűsége továbbra sem csökken

A Nielsen 2013-as tv-piaci körképe alapján a lineáris televíziózás még mindig a legnépszerűbb médiafogyasztási forma Magyarországon. 2013-ban a teljes népesség naponta átlagosan 4 óra 46 percet töltött a tévékészülékek előtt, ugyanannyit, mint az ezt megelőző évben.⁴ A gyerekek tévé nézésével töltött ideje 3 óra 11 percről 3 óra 22 percre, a 18-49 éves korcsoporté pedig 3 óra 59 percről 4 óra 1 percre nőtt. Az 50 évesek és idősebbek átlagosan 6 óra 10 percet töltöttek a televízió előtt, 5 perccel kevesebbet, mint egy évvel korábban.

2. ábra: Az egy főre jutó napi tévé nézési idő (2012-2013)⁵

A PwC tanácsadó cég adatai szerint⁶ a médiafogyasztásban a hagyományosan egy célcsoportnak tekintett 18-49 éves korcsoporton belül erős szegmentáció alakult ki: a 18-29 évesek 20 százalékkal kisebb aránya tölt időt naponta tévé nézéssel, mint a 30-49 éves korosztályé. A többképernyős fogyasztáshoz, közösségi portálok intenzív használatához szokott „digitális átállók” és a számítógép és az internet világában szocializálódott „digitális bennszülöttek” itthon is egyre inkább meghatározzák majd a fogyasztói szokásokat.

A tavalyi év változásai között említhető, hogy az AMC Networks amerikai szórakoztatóipari vállalat megvásárolta a Liberty Global tartalomgyártó részlegét, a Chellomediát, amelybe a magyar piacon is működő Chello Central Europe is beletartozik. Szintén 2013 év végi eseményeihez tartozik, hogy a korábban a ProSiebenSat.1 tulajdonában álló Tv2-t, amely a második legnagyobb hazai országos

⁴ Forrás: Nielsen Közönségmérés

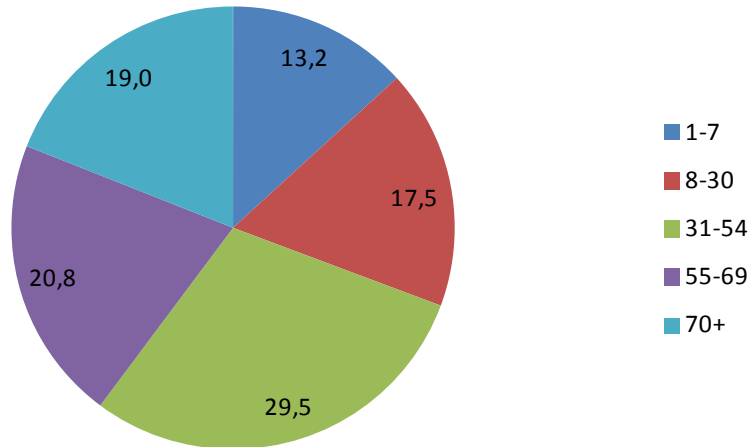
⁵ Forrás: Nielsen Közönségmérés

⁶ Forrás: PwC: Reklámhatás – A magyar reklámipar gazdasági hatásának elemzése

kereskedelmi csatorna, Management Buy Out keretében ketten vették meg, a TV2 vezérigazgatója és a csatorna pénzügyi igazgatója.

A Nielsen Közönségmérés 2013. szeptemberi felmérése alapján 102 magyar nyelvű tv-csatorna érhető el hazánkban. Ebből a sokcsatornás előfizetéssel rendelkező háztartásokban átlagosan 49 fogható.

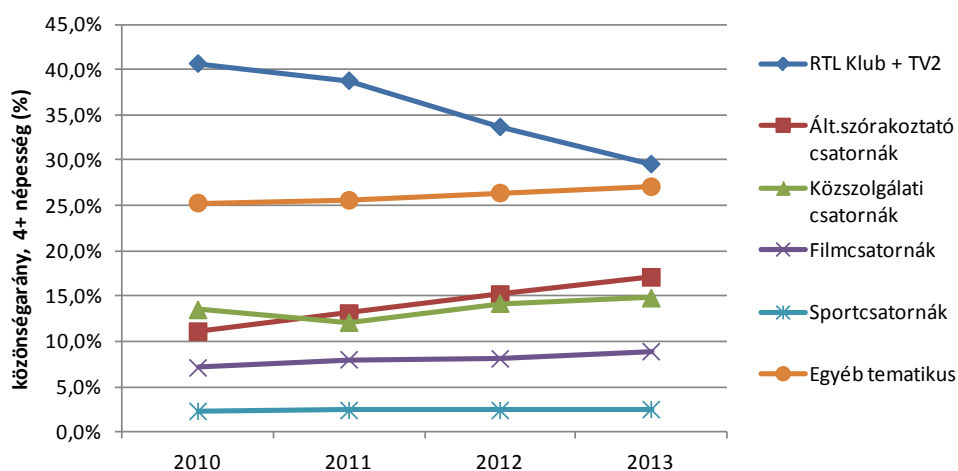
3. ábra: A háztartások számának aránya a fogható csatornák száma szerint, 2013. szeptember⁷

Tavaly év végén elindult a közmédia új, kábelszolgáltatóknál elérhető M3 elnevezésű retrócsatornája is, amely a közmédia archívumából válogat a legnépszerűbb műsorok közül. A közszolgálat egy új, csúcstechnológiás, FULL HD képminőségűnél is tökéletesebb képélményt biztosító adásközvetítés tesztelését fogja megkezdeni az M4K nevű csatornán, amely Budapest környékén a digitális földfelszíni műsorszóró platformon lesz elérhető.

2013-ban is tovább folytatódott az az évek óta tartó tendencia, hogy a műsordíjat kérő, kisebb tematikus csatornák egyre nagyobb piaci részesedést szereznek az országos kereskedelmi csatornák rovására. 2013-ban az országos kereskedelmi csatornák együttes közönségaránya a teljes népesség körében 29,6 százalék volt, 4,1 százalékkal kevesebb, mint egy évvel korábban. A közszolgálati csatornák közönségaránya kis mértékben nőtt, és ezzel 14,8 százalékos részesedést ért el.

4. ábra: A csatornatípusok közönségarányának alakulása 2010 és 2013 között, a teljes népességre levetítve⁸

A közszolgálati csatornák közönségarányának kismértékű növekedése mögött feltehetően az áll, hogy a digitális átállás hatására megnőtt a közszolgálati csatornák penetrációja; már nem csak az M1,

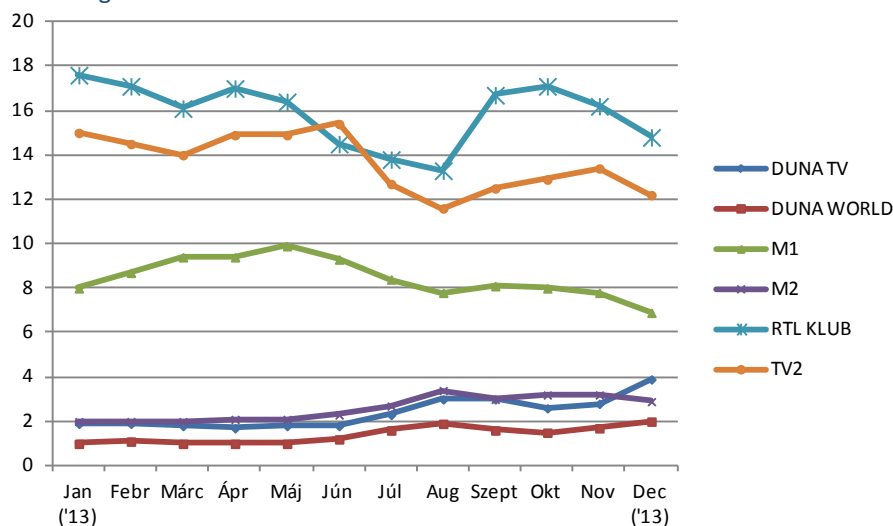
⁷ Forrás: Nielsen Közönségmérés

⁸ Forrás: AGB Nielsen, Nielsen Közönségmérés

hanem a Duna TV, a Duna World és a gyermekcsatornává sikeres átpozícionált M2 is elérhetővé vált a kizárólag országos földfelszíni sugárzást igénybe vevő televízió nézők számára.

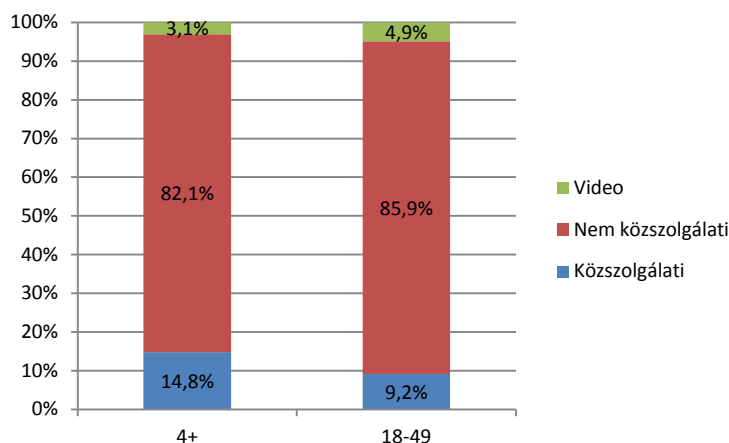
Ugyanakkor fontos hangsúlyozni, hogy a közszolgálati televíziók átlagos nézettsége alacsonyabb azáltal, hogy ellátnak olyan egyetemes szolgáltatás jellegű feladatokat, melyek piaci alapon (pl. reklám keresztfinanszírozással) nem jönnének létre: ilyenek például a kisebbségi műsorok vagy egyéb, inkább rétegérdeklődést kielégítő kulturális tartalmak. A közszolgálati televízió műsorkínálata nem a reklámbevételek szerint optimalizált.

5. ábra: A digitális átállás révén ingyenesen fogható tévécsatornák közönségarányainak havi változása (%) a 4+ lakosságra vonatkozólag 2013-ban⁹

A közszolgálati adók közönségaránya sokkal magasabb, ha a 4 évnél idősebb lakosokat vesszük alapul, mint az egyébként hirdetéspiaci szempontból fontos 18-49 éves lakosság esetében. A Nielsen Közönségmérés 2013-as felmérése szerint tehát a hirdetések elsődleges célcsoportja relatíve kevesebb közszolgálati televíziót néz, mint kereskedelmit.

6. ábra: Csatornajelleg szerinti közönségrészesedési adatok a 4+, illetve a 18-49 éves lakosság körében¹⁰

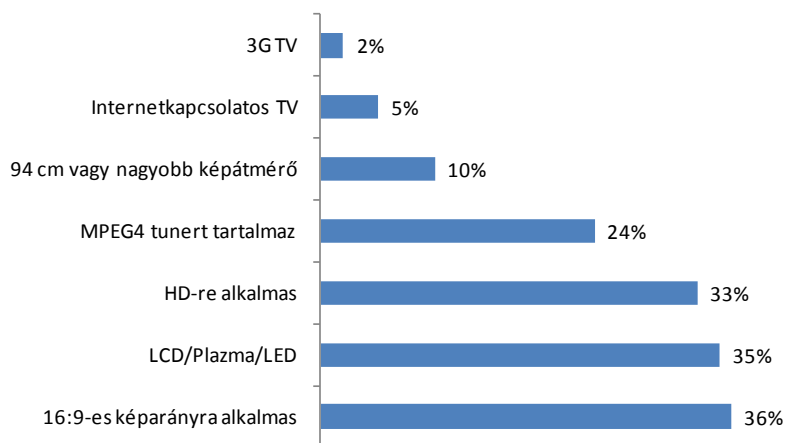
A hazai televíziókészülékek egyre nagyobb arányban alkalmasak HD adások vételére, az internetkapcsolattal is rendelkező készülékek aránya azonban a Nielsen 2013 őszi kutatása alapján még elhanyagolható (5%). A HD televíziózás előretörését mutatja, hogy 2013 óta például a UPC digitális alapcsomagjában foglalt négy HD csatornát (m1 HD, m2 HD, Duna HD, Duna World HD) a

⁹ Forrás: Nielsen Közönségmérés

¹⁰ Forrás: Nielsen Közönségmérés

normál felbontású digitális csomagokra előfizetők is nagy felbontásban láthatják, ugyanis a UPC 2013 óta már minden új előfizetéshez HD vevőkészülékeket biztosít. A UPC HD-előfizetőinek száma 2013-ban a duplájára emelkedett, miután a kábelszolgáltató a két országos kereskedelmi televízió nagyfelbontású adásai mellett még további 7 adással gazdagította kínálatát.¹¹

7. ábra: Milyen készüléken tévézünk? 2013. szeptember¹²

A reklámköltségek csökkenése megállt

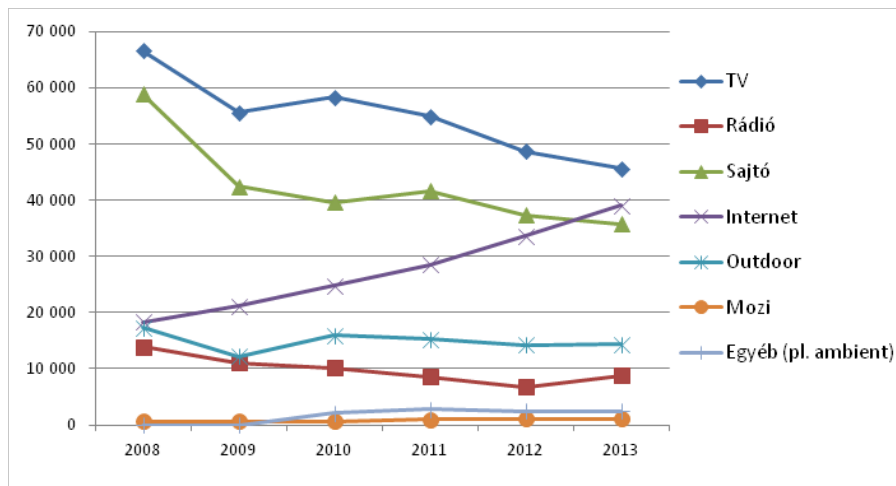
A Magyar Reklámszövetség adatai alapján 2013-ban kismértékben ugyan, de növekedtek a net-net reklámköltségek 2013-ban. A 1,4%-os növekedés háttérében elsősorban az internetes reklámköltségek 16%-os, illetve rádiós reklámköltségek 29%-os növekedése áll, valamint egy kisebb 6%-os növekedés volt megfigyelhető a mozis reklámoknál is. Összességében a hirdetési piac átrendeződése folytatódott. A hagyományos hirdetési felületek, mint a TV és nyomtatott sajtó, tovább csökkentek a maguk 6% illetve 4%-os bevételcsökkenésével. Csökkenést mutat továbbá az alternatív (ambient) hirdetési piac is.

A televíziós net-net reklámköltségek szintje folyamatosan csökken – a MEME adatközlése alapján 45,6 Mrd Forint volt 2013-ban¹³ (a nézettség 99%-át lefedő csatornák alapján). A televíziós reklámpiacon idén is folytatódott az a trend, hogy a hirdetőik a korábban preferált országos kereskedelmi csatornák helyett egyre inkább a tematikus csatornákat részesítik előnyben. Ennek a jelenségnek több oka is van. Egyrészt a tematikus csatornák nézettsége folyamatosan nő, másrészt ezek a csatornák nem csak jelentősen olcsóbb reklámidőt tudnak ajánlani, de nézőközönségük is jellemzően magasabb jövedelmi kategóriába tartozik.

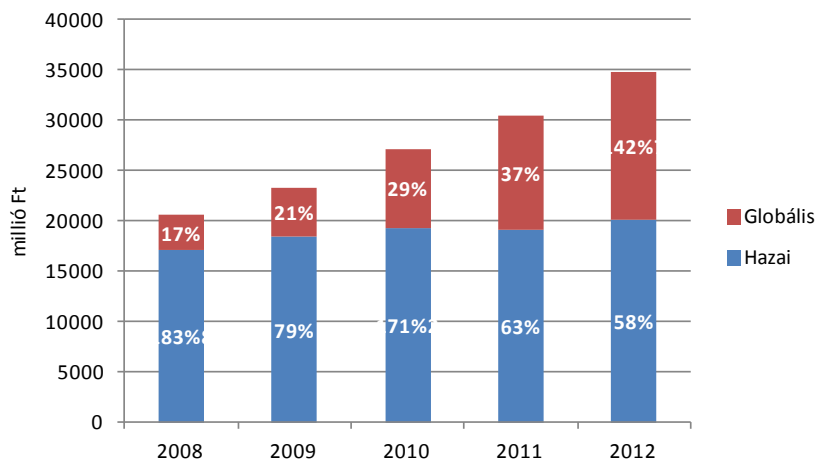
¹¹ <http://media-kabel-muhold.hu/component/content/article/2503-tovabb-bovul-a-upc-kabelteves-hd-kinalata>

¹² Forrás: Nielsen Közönségmérés

¹³ http://www.mmonline.hu/cikk/tovabb_csokkentek_a_televizios_reklambevetelek

8. ábra: Net-net reklámköltségek 2008 és 2013 között, mFt¹⁴

Az online hirdetési piac talán legnagyobb kérdése, hogy hogyan tudják kezelni a hazai online tartalomszolgáltatók azt a helyzetet, hogy az online reklámköltségek kb. fele a nagy, globális tartalomgyűjtőkhöz – Google, Facebook – áramlik, és a PwC előrejelzése szerint ez a piaci részesedés a jövőben csak növekedni fog.

9. ábra: A globális és a hazai szereplők részesedése a digitális reklámbevételekből¹⁵

¹⁴ Forrás: MRSZ adatok

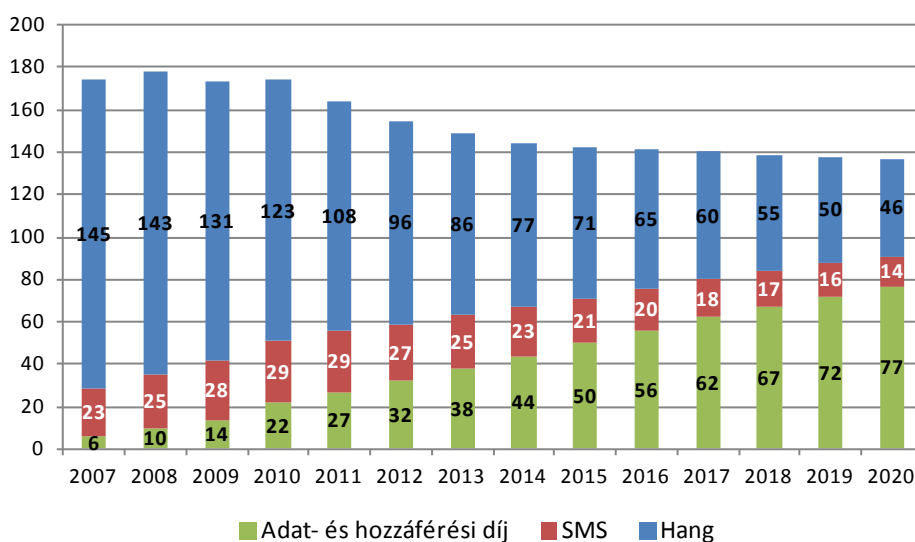
¹⁵ Forrás: PwC: Reklámhatás – A magyar reklámpiac gazdasági hatásának elemzése

A hírközlési piac Magyarországon 2013-ban

A 2013-ra vonatkozó vállalati pénzügyi jelentések 2014 elején még nem állnak rendelkezésünkre, azonban a legnagyobb hazai piaci szereplők évközi adatait vizsgálva joggal feltételezhetjük, hogy az elektronikus hírközlési vállalatok hírközlési árbevételének évek óta tartó stagnálása 2013-ban is folytatódik, becslésünk szerint az elektronikus hírközlési piac hírközlési szolgáltatásokból származó 2013-as árbevétele az előző év szintjén – 900 milliárd Ft körül – maradt.

Magyarországon is érvényesül az a nemzetközi trend, hogy az internet-hozzáférések növekvő száma és az ebből származó bevétel nem tudja ellensúlyozni a hagyományos vezetékes és mobil hang- és SMS-szolgáltatások árbevételének csökkenését.

10. ábra: A mobilszolgáltatásokból származó bevételek az EU-ban, 2007-2020, Mrd €¹⁶

A vezetékes szolgáltatásokból származó bevételek Magyarországon is tovább csökkentek 2013 első kilenc hónapjában. A vezetékesinternet-szolgáltatás bevételeinek csökkenését még a növekvő előfizetős szám sem tudta megállítani.

A mobil hangszolgáltatások bevételei szintén csökkentek, amit részben magyaráz a nagykereskedelmi végződtetési díjak csökkenése, részben viszont a helyettesítő szolgáltatások (internetes üzenő és telefonalkalmazások) népszerűségének növekedése indokolhatja. Az egy előfizetőre jutó bevételek változása is ezt a következtetést támasztja alá: az egy előfizetőre jutó havi percforgalom stagnál, a nem hangalapú előfizetői árbevétel aránya nő, ugyanakkor az ARPU minden vizsgált szolgáltatónál esik.

Növekedni tudott viszont a készülékértékesítésből származó bevétel, hála az okos eszköz terjedésének, és némi emelkedés figyelhető meg a tv-szolgáltatások előfizetői számában és az árbevételben is.

Össességében tehát a hangszolgáltatásból származó bevételek csökkenését a kisebb megtérülési mutatóval rendelkező internetszolgáltatásból származó bevételnövekedés nem tudja ellensúlyozni, ráadásul a szektorális különadók is jelentős terhet jelentenek a hazai szolgáltatók számára.

¹⁶ Forrás: AT Kearney, A Future Policy Framework for Growth

<http://www.atkearney.com/documents/10192/1040188/A+Future+Policy+Framework+for+Growth+Report.pdf/271259a5-a099-405e-aa2d-65613bf60652> Az adatok az EU tagállamaira vonatkoznak, Svájjal és Norvégiával kiegészítve. Az ábra 2012 áprilisáig tartalmaz tényleges adatokat, ezután a tanácsadó becslése szerepel.

Mindez negatívan hat az iparági beruházások alakulására: a CAPEX – leszámítva a frekvenciamegállapodások ellenértékét – a két legnagyobb hazai távközlési szolgáltatónál csökkent 2012 hasonló időszakához képest.

Mindezek ellenére a hazai hálózatok lassuló ütemben ugyan, de fejlődnek, a szolgáltatók folyamatosan fejlesztik hálózataik lefedettségét, valamint igyekeznek növelni a hálózataikon igénybe vehető maximális átviteli sebességek értékeit.¹⁷

Az elektronikus hírközlési szolgáltatók tehát megpróbálnak kitörési pontokat keresni helyzetükből. Továbbra is az egyik legkedveltebb megoldás a csomagolt szolgáltatások nyújtása, a legtöbb szolgáltató igyekszik ügyfeleinek mobil és vezetékeselefon- illetve internetszolgáltatást, tv-előfizetést, vagy akár energiaellátást is biztosítani. Ez kedvező az ügyfélmegtartás szempontjából, és csökkenti az ügyfelek elvándorlásának esélyét, mivel az előfizetőknek könnyebb ügyintézés, kényelmesebb szolgáltatást jelent, illetve így az előfizetés ára is kedvezőbb. A hazai háztartások felében (53%) **csomagolt szolgáltatást** vesznek igénybe.¹⁸ Az ügyfélmegtartás a szolgáltató anyagi érdeke is, hiszen a mobilszolgáltatók ügyfelei között 13-15%¹⁹ a lemorzsolódás, miközben az új ügyfél megszerzésének költsége fajlagosan lényegesen magasabb a jó ügyfelek megtartására fordított kiadásoknál.

A hírközlési piac meghatározó szereplői vertikális integrációval, azaz a **műsorterjesztés és a médiaszolgáltatás integrálásával** is igyekeznek versenyelőnybe kerülni. A Magyar Telekom az internetes tartalom piacon meghatározó Origo portál mellett 2009 óta két tv-csatornát (Ozone network, Life Network) is üzemeltet, leginkább azonban a Digi-nél érezhető, hogy az exkluzív tartalmakat, és egyre több HD csatorna kínálatát használja fel a hírközléspiaci pozíciójának erősítésére.²⁰

A nyereséges működés érdekében további lehetőség a prosperálóbb digitális szolgáltatások irányába való elmozdulás, az **OTT-piacra**²¹ való betörés. Erre példa az Antenna Hungária fejlesztése, amivel digitális földfelszíni televíziós hálózatán 2013 októberétől hibrid televíziós (HbbTV) kísérleti szolgáltatást indított MinDig TV Plusz néven.

A hatékonyság növelésének egyik útja a konszolidáció. Az egyik legjelentősebb, a magyar piacot is érintő hír, hogy a Deutsche Telekom mintegy 546 millió euró ellenében felvásárolja a kiterjedt közép-európai hálózattal és adatközpont-infrastruktúrával rendelkező, nagyjából vállalati ügyfélkört kiszolgáló GTS Central Europe-ot. A tranzakció azonban csak a versenyhivatal jóváhagyása után zárulhat le. A legnagyobb hazai szolgáltató kb. 850 millió forintot költött akvizíciós célra, és legalább 33 ezer új háztartással bővítette ellátási körét, 2013-ban kilenc vidéki kábelhálózatot vásárolt fel.

¹⁷ A Magyar Telekom 2012-ben 150 millió eurós kölcsönt kapott a European Investment Banktól LTE és NGN hálózatának kiépítéséhez.

¹⁸ Ariosz „Participációs fogyasztói érzékelésvizsgálat 2013”

.http://nmhh.hu/dokumentum/161295/fogy_tudatossag_2013_webre.pdf

¹⁹ Magyar Telekom 2013. harmadik negyedévi jelentés

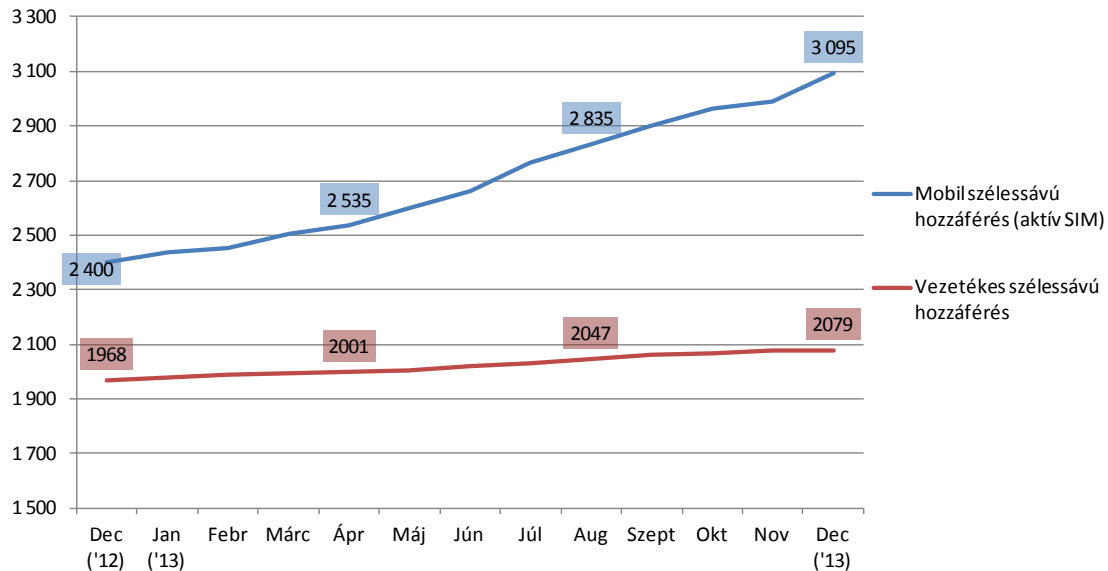
²⁰ A Digi először a sport területén lépett be igen látványosan a tartalompiacon (Digisport), majd saját film, életmód és természetcsatornákat is indított (Digi Film, Digi Life, Digi World, Digi Animal World).

²¹ OTT (Over-the-top): az OTT szolgáltatást nyújtó szolgáltató úgy éri el a másik szolgáltató hálózatához csatlakozó előfizetőt, hogy a szolgáltatás nyújtására a másik szolgáltatóval sem közvetlen, sem közvetett szerződése sincsen.

Az internetpiacon folytatódtak a 2012-es trendek

2013-ban a mobilinternet-előfizetés továbbra is dinamikusan terjedt, és a mintegy 30%-os bővüléssel átlépte a 4 milliót (4084 ezer db), miközben a ténylegesen forgalmat lebonyolító előfizetések száma is – ugyanúgy 30%-kal emelkedve – megközelítette a 3,1 millió darabot.

11. ábra: A vezetékes és mobil szélessávú hozzáférések terjedése Magyarországon, 2012-2013 (ezer db)²²

Az aktív, adatátvitelre használt hozzáférések száma már 2012 félévekor meghaladta a vezetékes szélessávú hozzáférések számát, így a darabszámokat tekintve tovább nyílt az olló a kétféle hozzáférés között. Meg kell azonban említeni, hogy a vezetékes hozzáférés jellemzően háztartáshoz kötött, az esetek jelentős részében megosztják az együtt élők között, így a tényleges felhasználók száma minden bizonnyal magasabb, mint a 2013 végére kimutatható 2,079 millió db hozzáférés.

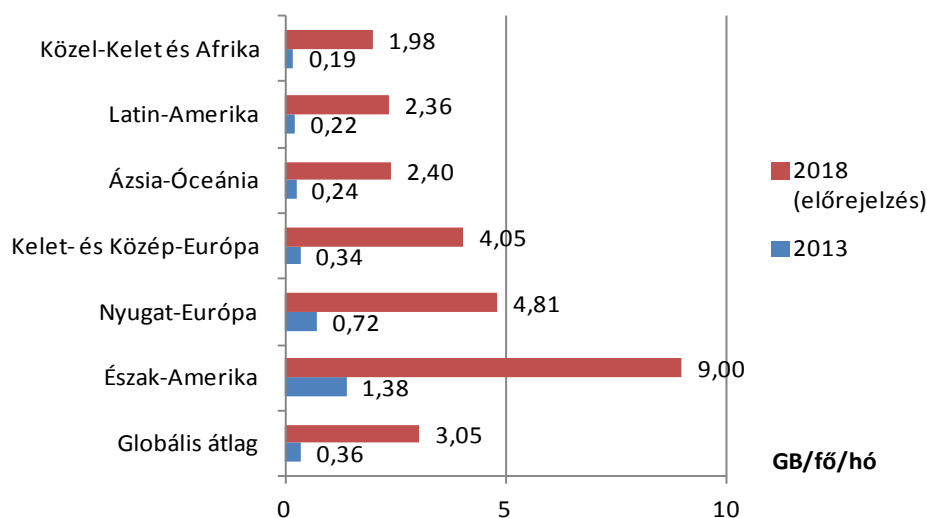
Mindez azonban az egyre nagyobbra nyíló olló ellenére sem jelenti, hogy a mobilinternet helyettesítő termék lehetne. A vezetékes internet a mobil eszközök – legyen szó kis- vagy nagyképernyős mobil eszközökről – szerepét is növeli a nomadikus WiFi használatán keresztül. A nagyméretű tartalmak, alkalmazások letöltésére továbbra is vezetékes internetet használunk.

Magyarországon az egy főre jutó havi mobilinternetes adatmennyiség 2013 végén átlagosan 0,99 GB²³, ami a Cisco felmérése alapján²⁴ nemzetközi szinten is magasnak tekinthető.

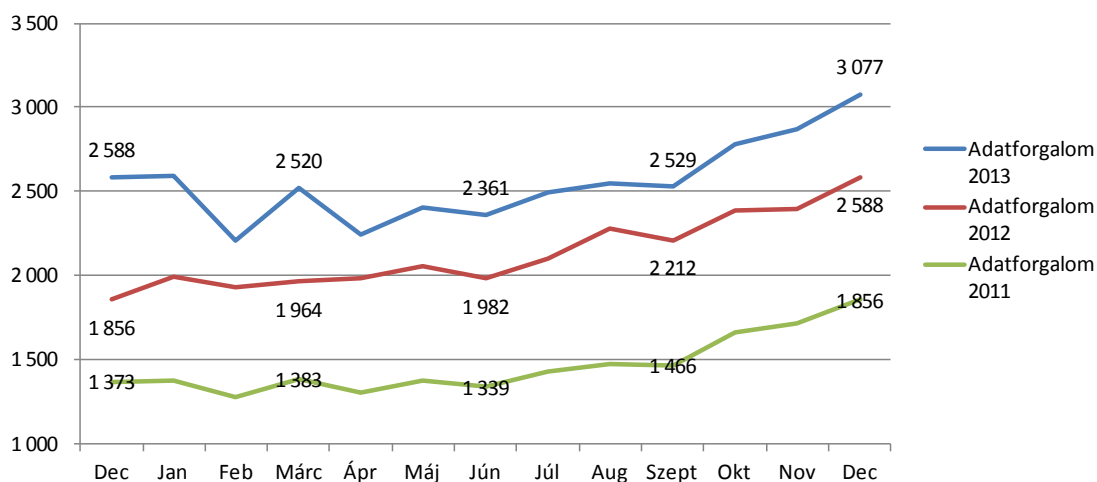
²² Forrás: NMHH mobil- és vezetékes gyorsjelentések

²³ NMHH mobilinternet gyorsjelentés, 2013. december

²⁴ <http://gigaom.com/2014/02/05/cisco-the-u-s-is-officially-in-the-gigabyte-era-of-mobile-data-consumption/>

12. ábra: Az egy főre eső átlagos havi mobil szélessávú adatforgalom (GB/hó/fő)²⁵

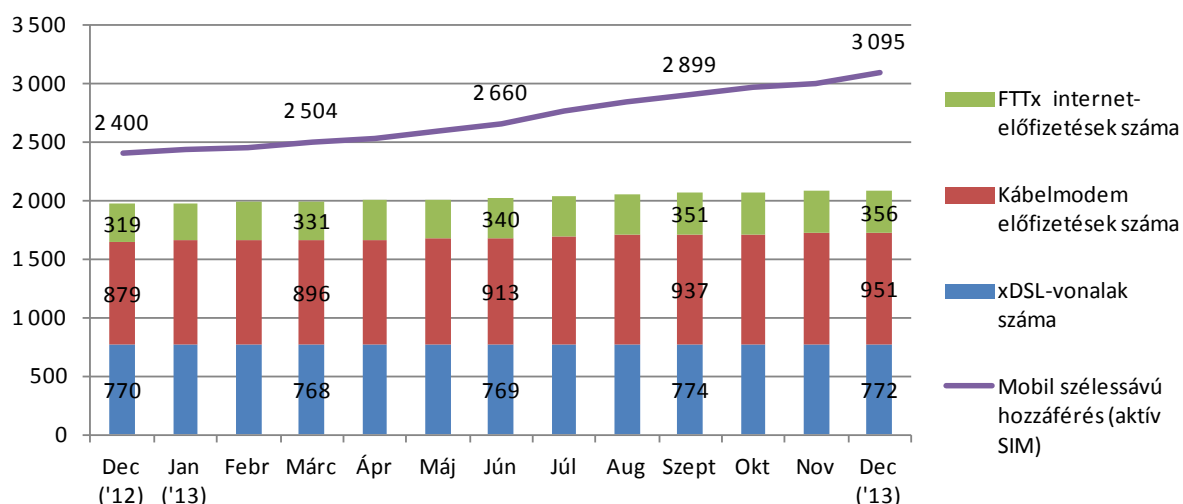
Az összes mobil-adatforgalom alakulását nézve – az adatforgalom egyértelmű növekedésén túl – szembeötlő a felhasználás szezonálisága, amelynek következtében a havi adatokat csak az előző év azonos időszakához érdemes viszonyítani, az éven belüli összehasonlítás téves következtetések levonásához vezethet.

13. ábra: Az összes mobilinternet-adatforgalom Magyarországon (ezer GB)²⁶

A vezetékes internetnek tehát egyelőre megmarad a fajlagosan olcsó adat és a stabil sáv szélesség által biztosított versenyelőnye. A részletező ábrán jól látható a stagnáló xDSL penetráció és az FTTx és Docsis 3.0 technológiájú hozzáférések számának növekedése.

²⁵ <http://gigaom.com/2014/02/05/cisco-the-u-s-is-officially-in-the-gigabyte-era-of-mobile-data-consumption/>

²⁶ Forrás: NMHH mobilpiaci gyorsjelentések

14. ábra: Az internet-előfizetések száma technológiák szerint (ezer db)²⁷

Az adatokat vizsgálva azt is láthatjuk, hogy a régóta szabályozott xDSL technológia – a korábbi évek csekély, ám folyamatos morzsolódását követően – a vezetékes hozzáféréseknek már csak alig harmadát teszi ki.

A mobiltechnológia helyzetére áttérve a **3G-lefedettségben** érezhető nagy eltérés a szolgáltatók között. A Vodafone az LTE hálózat fejlesztése helyett egyelőre arra koncentrál, hogy az ország valamennyi pontján elérhető legyen a jó minőségű 3G mobilinternet-szolgáltatása, így mára ez a cég rendelkezik a legnagyobb kiterjedésű magyarországi 3G-s hálózattal. A szolgáltató²⁸ 2013 végére 98,3%-ra növelte 3G mobilinternet-lefedettségét, és mintegy 500 helyen a hálózat sebességét is megduplázza, elérve a 42 Megabit/sec sebességet.

A másik két szolgáltató 3G lefedettsége nem változott jelentősen, a Magyar Telekomé lakosságra vetítve néhány százalékot növekedve 83% volt, fejlesztési forrásaikat láthatóan az LTE technológia köti le.

A hazai **LTE hálózat lefedettsége** meghaladja az uniós átlagot és növekszik. A Magyar Telekom LTE hálózata Budapest mellett további 87 településen, a lakosság több mint 38%-a számára elérhető²⁹, ami közel 50%-os növekedést jelentett 2012 hasonló időszakához képest.

A Telenor elsősorban a vezetékes internet alternatívájaként kezeli a gyors mobilnetet, ezért elsősorban nem Budapesten, hanem többnyire olyan térségekben, kistérségeken bővíti az állomások sávsebességét, ahol alapvetően rossz minőségű vagy lassú vezetékes internetet biztosítanak a szolgáltatók³⁰. Ez a stratégia atipikusnak mondható, mivel a ritkábban lakott területeken a szolgáltatók inkább később, illetve sokszor csak a szabályozás hatására fejlesztettek hálózatot. Ezt jól jelzi például a Lengyelországban is folyó LTE spektrum aukció előírása, mely „inverz” lefedettségi kötelezettséget ír elő: a vidéki területek lefedettségére vonatkozóan tartalmaz szabályokat. A Telenor LTE alapú szolgáltatása jelenleg 100-nál több településen³¹ érhető el, és 2013 végére lakossági lefedettsége közel 25% volt. A Telenor a jövőben is az LTE fejlesztést helyezi középpontba, mivel a következő időszakban több mint 10 milliárd forintot fordít a vidéki lefedettség és a városokban nyújtott mobilinternet-sebesség növelésére, és megháromszorozza LTE bázisállomásai számát.

²⁷ Forrás: NMHH vezetékes és mobil gyorsjelentések

²⁸ <http://www.vodafone.hu/sajto/kozlemenyek/20140203.pdf>

²⁹ A Magyar Telekom 2013. harmadik negyedéves jelentése

³⁰ <http://www.hwsz.hu/hirek/50327/telenor-lte-hipernet-frekvencia-halozat-mobilhalozat-mobilnet.html>

³¹ <http://www.telenor.hu/internet/lefedettseg>, <http://www.telenor.hu/sajto/sajtokozlemenyek/1067>

Az LTE-hálózat gyakorlati használatát egyelőre a lefedettségén túl a 4G/LTE-képes készülékek magas ára, illetve ezek alacsony penetrációja is korlátozza. Az LTE-szolgáltatás várható terjedését elsősorban a szolgáltatás és a készülékek ára fogja meghatározni mindaddig, amíg sikerül olyan alkalmazásokat bevezetni, amelyek azon túl, hogy tényleg kihasználják az LTE-technológia előnyeit, a szélesebb közönség számára is attraktívák és megfizethetők lesznek.

Összességében megállapíthatjuk, hogy a vezetékessinternet-hozzáférések növekedése lelassult, és lassan eléri lokális maximumát, amit a fizetőképes kereslet, a digitálisan írástudók aránya és a háztartások számítógépes ellátottsága együttesen határoz meg.

A mobil szélessávú hozzáférések száma a 2012-es 40%-os növekedéstől kicsit elmaradva, de továbbra is dinamikusan emelkedik. A mobil eszközök és mobil szélessávú hozzáférés azonban egyelőre nem helyettesítői, csak kiegészítői a vezetékess szélessávú hozzáférésnek. Előretekintve viszont feltételezhető, hogy ez a helyzet változni fog az LTE-hálózat és -szolgáltatások terjedésével, amelynek fejlesztését a legnagyobb hazai mobilszolgáltatók is fókuszba helyezték. Az LTE lehetőségei ugyanis – több felhasználó párhuzamos aktivitása esetén is – megközelítik a vezetékess szélessávú letöltés kínálta gyorsaságot.

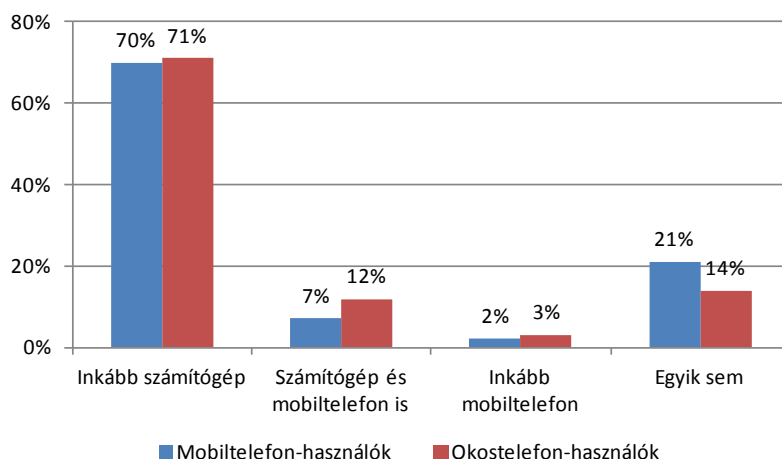
A fejlett mobilinternet egyik kulcskérdése a modern felhasználói igényekhez igazodó és az LTE lehetőségeit kiaknázó alkalmazások kínálata, azonban ugyanilyen fontos, hogy a felhasználók mekkora hányada képes befogadni ezeket a szolgáltatásokat. A fejlett és hasznos szolgáltatások széles skálája sem garancia, ha a felhasználók szélesebb köre nem kellően nyitott, és ha a digitális írástudást nem sikerül érdemben növelni. Az aktuális helyzetről többek közt az eNET – Telekom felmérése alapján kaphatunk képet.

A magyar lakosság közel harmadát kitevő 55 év feletti korosztállyal foglalkozó 2013. szeptemberi kutatás³² szerint az 55 év felettek mindössze 25%-a használt internetet, ami jelentősen elmarad az országos átlagtól (61%). Az ismeretlentől való félelem jellemzi az idősebb generáció viszonyát az internethez és a számítógéphez, pedig számukra is jelentős és mindennapi előnyöket kínálnának. Kapcsolattartási és tájékoztatói lehetőségeik, vásárlási szokásaik is jelentősen javulhatnának, valamint csökkenhetne utazási költségük. Az eNET kutatása alapján tehát jelentős tartalékok rejlenek az idősebb korosztályban, bevonásuk az internetezőik táborának jelentős bővülését jelenthetné.

Az aktív felhasználók szokásait vizsgálva, beleértve az eszközhasználati szokásokat is, az eNET online vásárlás és a mobiltelefon használatának kapcsolatával foglalkozó 2013. szeptemberi kutatása³³ azt állapította meg, hogy hazánkban jelenleg a többség (70%) inkább a számítógépet részesíti előnyben az elektronikus vásárlás során, azonban egyre többen vannak azok, akik egyenlő arányban ötvözik a mobiltelefon és a számítógép használatát (7%). Magyarországon is megjelentek továbbá azok a fogyasztók, akik már csak kizárólag mobiltelefonjukat használják online vásárlásra, igaz, arányuk még alacsony (2%). A fennmaradó 21% nem tartozik az internetes vásárlók közé.

³² <http://www.enet.hu/hirek/igy-interneteznek-az-55-ev-feletti-fiatalok/?lang=hu>

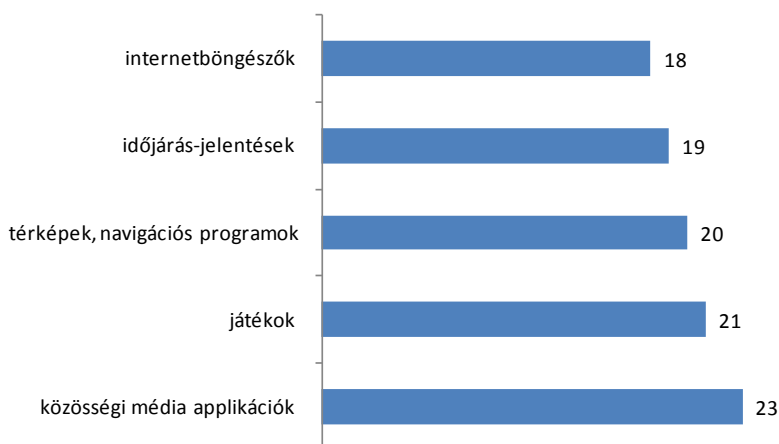
³³ <http://www.enet.hu/hirek/meghoidtja-e-az-okostelefon-az-online-vasarlast/?lang=hu>

15. ábra: Online vásárlásra használt eszközök 2013 szeptemberében (%)³⁴

A kutatás szerint a 18 év feletti rendszeresen internetezők 47%-a már rendelkezik okostelefonnal, ez az arány pedig az elkövetkező időszakban a nemzetközi trendeknek megfelelően tovább fog emelkedni Magyarországon is.

Az eNet okostelefonok használatának céljait vizsgáló³⁵ szeptemberi kutatásában a 18 év feletti rendszeresen internetező lakosság körében 14 felhasználási kategóriát vizsgálva egyet sem talált, amit kizárólag mobiltelefonon vennék igénybe. A felhasználások jelentős részét még inkább számítógépen végezzük, nemtől függetlenül. Az elemzés alátámasztja, hogy a mobilinternet egyelőre csak kiegészítő terméke a vezetékiesenetnet-hozzáféréseknek.

A Mediameter médiakutató cég III. negyedévben készített Appmeter kutatásából³⁶ kiderül, hogy 2013 nyár végén a felnőtt népesség csak alig több mint egytizede nem rendelkezett saját mobiltelefonnal, 54 százaléknak hagyományos telefonja volt, míg 33 százalék okostelefont használt. Mindez azt jelenti, hogy jelenleg a több mint 7 millió mobiltelefon-használó felnőtt közül mintegy 2,7 millió 18 évesnél idősebb lakosnak van okostelefonja. A kutatás szerint az okostelefon-tulajdonosok 90 százaléka szokott internetezni telefonján, de csak 7 százaléka tölt le rendszeresen alkalmazásokat.

16. ábra: A legkeresettebb alkalmazások az okostelefon-használó felnőttek (18+) körében (%), 2013 III. negyedévében³⁷

³⁴ Forrás: eNet kutatás <http://www.enet.hu/hirek/meghoiditja-e-az-okostelefon-az-online-vasarlast/?lang=hu>

³⁵ <http://www.enet.hu/hirek/vege-a-ferias-internetnek-magyarorszagon/?lang=hu>

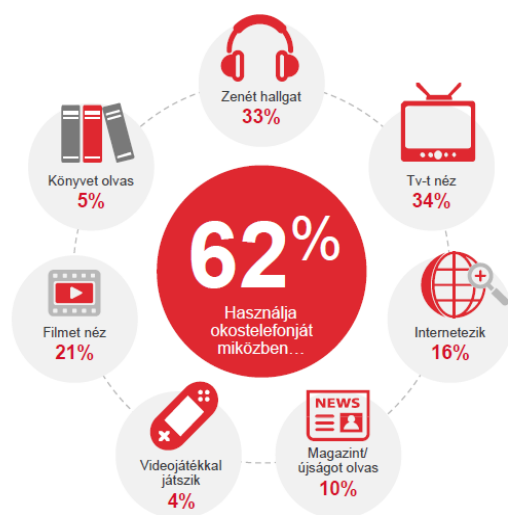
³⁶ <http://mediameter.hu/kutatasok-elemzesek/nem-nepszeruek-a-telefonos-alkalmazasok/>

³⁷ Forrás: Mediameter Kft.

A Mediameter által megkérdezett okostelefon-tulajdonosoknak csak 12 %-a töltött le fizetős applikációkat, és átlagosan 1000 forint körüli összeget fizettek ki ezekért.

A Google is rendszeresen vizsgálja az okostelefonok terjedését és használatuk jellegzetességeit országokra lebontva.³⁸ Felmérése árnyalja a különböző felhasználások, aktivitások versengését: jól látható, hogy az okostelefonon internetezők tevékenységüket az esetek nagyobb részében más felhasználással párhuzamosan végzik.

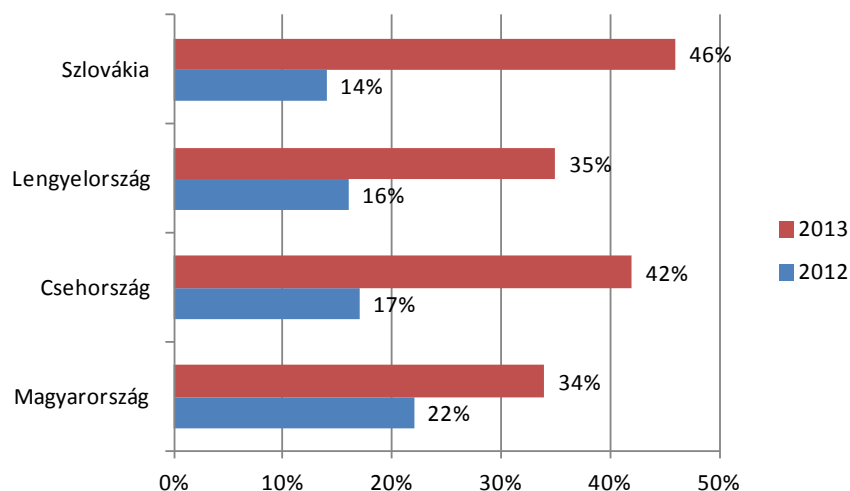
17. ábra: Az okostelefon használata más tevékenységekkel együtt³²

A négy képernyős médiafogyasztás (tévé, laptop/pc, tablet, okostelefon) tehát nem jelent szükségszerűen választást a képernyők között. Éppen ellenkezőleg: a tévé egyelőre passzív képernyője előtt zajlik az összes okostelefon használat 20%-a.

Ugyanez a Google-felmérés segít nemzetközi környezetbe helyezni a magyarországi okostelefon-penetráció önmagában kiemelkedő, mintegy 55%-os növekedését is. Az összehasonlítás jól mutatja, hogy más visegrádi országok alacsonyabb 2012-es penetráció után milyen kiugró növekedést tudtak produkálni.

18. ábra: Az okostelefon-penetráció változása, 2012-2013³²

³⁸ Az Ipsos Media ICT felmérése, 1000 18-64 év közötti internetkapcsolattal rendelkező okostelefonot használó megkérdezésével, 2013 első negyedévében

Az okostelefonok terjedése nem önmagáért való, hanem az internethasználat, az alkalmazások – köztük elektronikus bankolás és más haladó alkalmazások – terjedésének egyik fő eszköze.

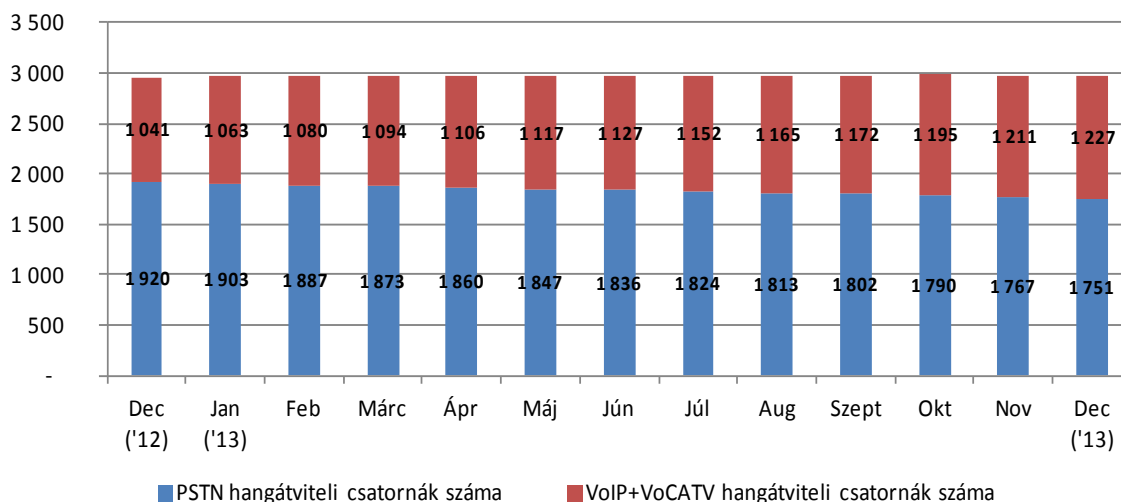
A Gemius az e-kereskedelmi weboldalak (pl. e-boltok, online aukciós oldalak, ár-összehasonlító honlapok, csoportos vásárlási oldalak és e-bevásárlóközpontok) forgalmát vizsgálta Magyarországon, Lengyelországban, Csehországban és Szlovákiában, a 2013. augusztusi látogatottság alapján.

A lengyel internetezők több mint 80 százaléka látogatott e-kereskedő webhelyet, Csehországban az arány 54 százalék, Szlovákiában 51 százalék. Magyarország marad 50 százalék alatt a maga 44 százalékos értékével. Csehországban kb. tízszer, Szlovákiában kb. kétszer több az e-kereskedő.

A hangszolgáltatások piaci telítődtek

Magyarországon 2013 decemberében a bekapcsolt **vezetékes hangátviteli csatornaszám** alapján a háztartások vezetékestelefon-ellátottsága 74,6 százalékon állt³⁹. A teljes vezetékes hangcsatorna szám évek óta stagnál, a piacon belül egyértelmű trend a PSTN hangátviteli csatornák számának folyamatos csökkenése. A hagyományos vezetékestelefon-vonalak számának 2013-as közel 10 százalékos csökkenését az IP-alapú hangcsatornák közel 20 százalékos növekedése, illetve a kábeltelevíziós hálózaton működő hangcsatornák közel 17 százalékos növekedése ellensúlyozta.

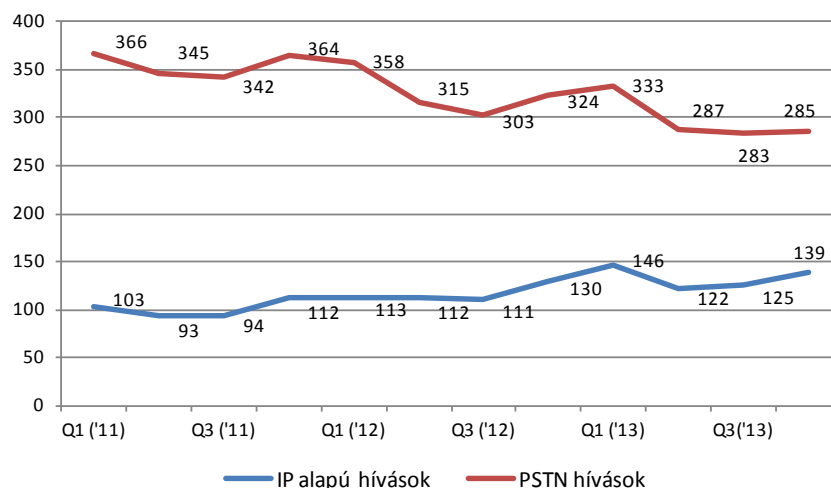
19. ábra: A bekapcsolt vezetékes hangátviteli csatornák száma⁴⁰ (ezer db)

A kezdeményezett hívások időtartamának idősoros vizsgálatakor is az látszik, hogy a PSTN hálózatokon kezdeményezett hívások időtartama egy év alatt még a hagyományos vezetékestelefon-vonalak számának csökkenésénél is nagyobb mértékben, 12 százalékkal csökkent, miközben az IP alapú hívások időtartama 25 %-al megnövekedett.

³⁹KSH háztartásszám: http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/nepsz2011/nepszelo2011_2.pdf

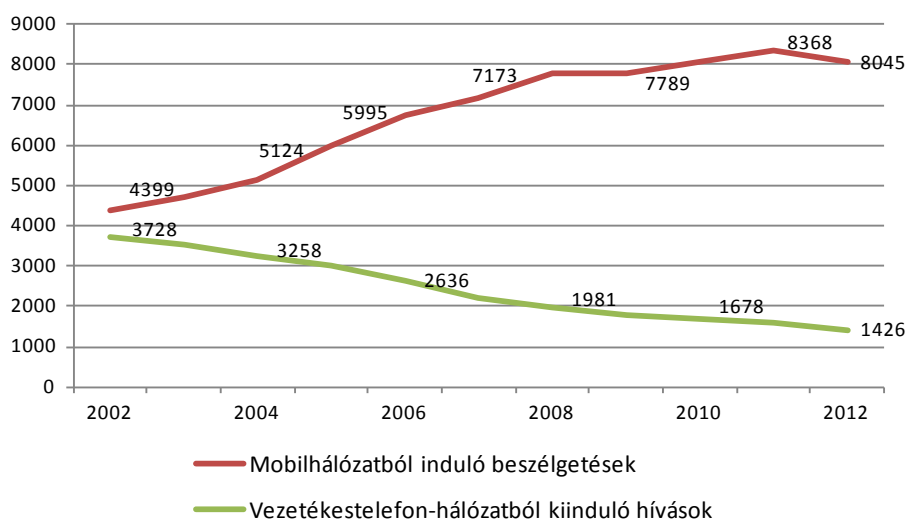
⁴⁰ Forrás: NMHH vezetékes gyorsjelentés. Az adatok lefedik a vezetékes hangpiac 98%-át.

20. ábra: A kezdeményezett vezetékes hívások időtartama⁴¹ (millió perc)

2013 decemberében az egy fővonalra jutó kezdeményezett vezetékes hívások átlagos időtartama 142,3 perc volt.

A **mobil hangpiacon** a helyzet mind az előfizetések számát, mind a szolgáltatói részesedéseket tekintve hosszú ideje lényegében változatlanoknak mondható. Év végére a forgalmazásban résztvevők, azaz mind a havidíjas előfizetéssel rendelkezők, mind a feltöltőkártyás ügyfelek közül, az utolsó három hónapban hívást indítók vagy fogadók száma alapján a Telekom piaci részesedése az előző havi 46,20 százalékról 46,33 százalékra nőtt, a Telenoré 31,42 százalékról 31,18 százalékra, a Vodafoné pedig 22,39 százalékról 22,29 százalékra csökkent.

A mobil hangszolgáltatás 2002 óta nagyobb hívásszámforgalmat generál, mint a vezetékestelefon-szolgáltatások, folyamatosan növelve előnyét a vezetékes hívásszámokhoz viszonyítva.

21. ábra: A mobil- illetve vezetékes hálózathoz induló hívások száma 2002-2012 (millió db)⁴²

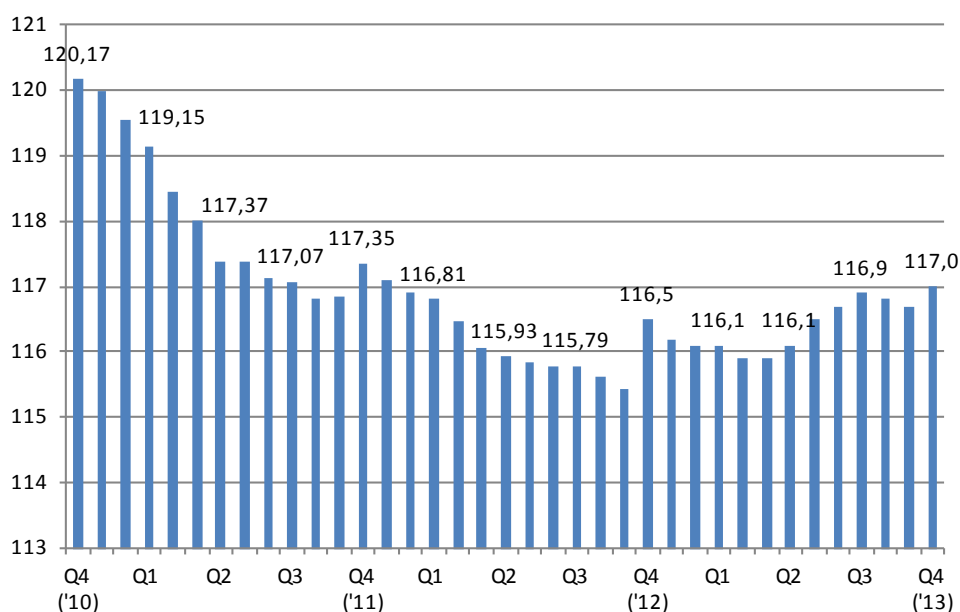
Az NMHH gyorsjelentése szerint 2013 decemberében a hívásfogadásra alkalmas kártyák száma alapján 100 főre 117 SIM-kártya jutott. 2010 óta az aktív SIM kártyák száma csökkent, ami az év végi „boom”-okat leszámítva trendszerűen azóta is tart (bár 2013 év végén minimális mértékben ugyan, de növekedni tudott). A piac egyre közelebb kerül a telítettségi ponthoz, és az új előfizetők megszerzése már nem, vagy csak elenyésző arányban ellensúlyozza a kártyák megszűnését. A

⁴¹ Forrás: NMHH vezetékes gyorsjelentés adatai alapján. Az adatok lefedik a vezetékes hangpiac 98%-át.

⁴² Forrás: KSH

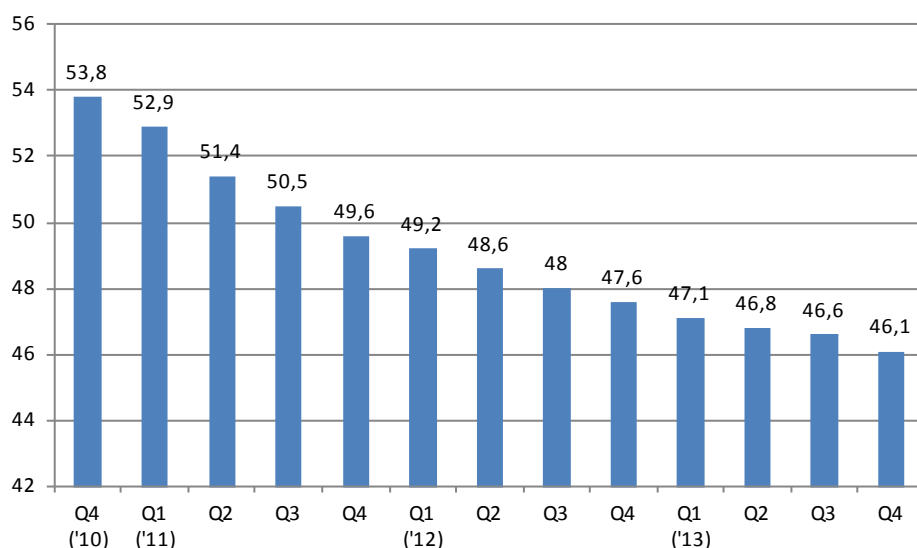
korábban 2-3 telefont is használók körében megkezdődött a racionalizálás, már kevesebb kártyát használnak ugyanannyi beszédirőhöz.

22. ábra: 100 lakosra jutó mobilelőfizetések száma a hónap végén (db), 2010. dec-2013. dec⁴³

A mobil hangpiacon egyértelmű trend a feltöltőkártyás előfizetések arányának folyamatos csökkenése, az aktív feltöltőkártyák aránya 2013 végére 46,13 százalékra csökkent.

23. ábra: Az aktív pre-paid kártyák száma az összes előfizetés százalékában, 2010-2013⁴⁴

A 2013-as év újításai közé tartozik, hogy – követve a nemzetközi trendet – mindhárom hazai mobilszolgáltató bevezette a korlátlan belföldi beszélgetést és üzenetküldést lehetővé tevő fix díjas csomagokat. Ezzel a lépéssel a mobilszolgáltatók alapvetően az OTT ('over-the-top', tehát az interneten keresztül elérhető szolgáltatók, mint pl. Viber, Skype) által támasztott versenyre kívánnak reagálni, akik egyre több hangforgalmat terelnek át a hagyományos csatornákról az internetre. A

⁴³ Forrás: NMHH mobilpiaci gyorsjelentések

⁴⁴ Forrás: NMHH mobilpiaci gyorsjelentés 2014. január

korlátlan beszélgetések mellett azonban ezek a csomagok igen limitált adatforgalmat (díjcsomagtól függően 500 MB-2/3 GB) tesznek csak lehetővé, mivel a megnövekedett mobilinternet-forgalom jelentős mértékben leterhelné a mobilszolgáltatók hálózatát.

A hálózatos szolgáltatók mellett az MVNO-k szerepe marginális, az egyetlen hazai MVNO-nak továbbra is csak a Tesco tekinthető. 2013-ban lépett piacra a Mol Mobile, de a többi hasonló konstrukcióhoz hasonlóan (pl. Lidl Blue Mobile) itt is csak az inkumbens mobilszolgáltatók szolgáltatásának saját márkás viszonteladói konstrukciójáról beszélhetünk.

Versengő műsorterjesztési piac

A műsorterjesztési piacon a földfelszíni műsorszóró platform egykori hegemóniáját megtörte a műholdas, kábeles majd az IPTV-s műsorterjesztés megjelenése, és ezen a digitális átállás sem tudott változtatni.

A hazai kábeltelevíziós hálózat lefedettsége, amely eléri a háztartások 83%-ot⁴⁵, európai viszonylatban is kiemelkedően magas. A kábeles műsorterjesztés piacán a közel 400 szolgáltató konszolidációja elkezdődött és várhatóan a jövőben erősödni fog a kisebb kábelszolgáltatók felvásárlása. A kábelszolgáltatók a hagyományos tv-szolgáltatások mellett olcsó IP alapú hangszolgáltatást indítottak, illetve folyamatosan fejlesztették infrastruktúrájukat annak érdekében, hogy jó minőségű szélessávúinternet-hozzáférést is tudjanak nyújtani előfizetőiknek. A legjelentősebb kábelpiaci szereplő, amely vezetékes hangpiaci lábbal is rendelkezik, folyamatosan tervezi a mobilpiaci belépését is, 2013 nyarán pedig szupergyors, 240 Mbit/s-os sebességű internetcsomagot vezetett be.

Mindemellett a szolgáltatók saját tartalmaik és alkalmazásaik révén törekednek mind nagyobb szelet kiharítására a növekedésnek indult OTT piaci tortából, többek közt video-on-demand (VoD) jellegű szolgáltatásaikkal. Bár a nagy OTT szolgáltatások (pl. Netflix, Hulu) kelet-európai nyitása egyelőre még várat magára⁴⁶, a piaci rést kihasználva egyre több helyi kezdeményezés próbálja megvetni a lábát. 2013 novemberében két szolgáltatás is indult: a Magyar Telekom MoziKlub és az OTT szolgáltató fuso Ecosystem Premium nevű szolgáltatása vált elérhetővé⁴⁷. A MoziKlub a Telekom hálózatán érhető el interaktív tv-szolgáltatások előfizetőinek, ugyanakkor a fuso Prémium igazi OTT szolgáltatás, amelyet internet-hozzáféréseken keresztül a Samsung, Sony, LG és Toshiba okostévék, valamint iOS eszközök tulajdonosai használhatnak (az ezekre a készülékekre telepített alkalmazással érhető el a filmkínálat).

A piaci eseményeket nézve az is látható, hogy az OTT szolgáltatók oldaláról is van elmozdulás a hagyományos vezetékes piacokra. A fuso Ecosystem például 2013 év végén Budapesten szerzett saját infrastruktúrát mintegy 15 ezer háztartáshoz egy kábelszolgáltató felvásárlásával. A magyar televíziós piac vonzó lehet a fizetős TV szolgáltatóknak, hiszen a háztartások európai összehasonlításban is magas arányban hajlandók fizetős televíziós szolgáltatásokat igénybe venni, és igénylik a fejlett, digitális platformot is.

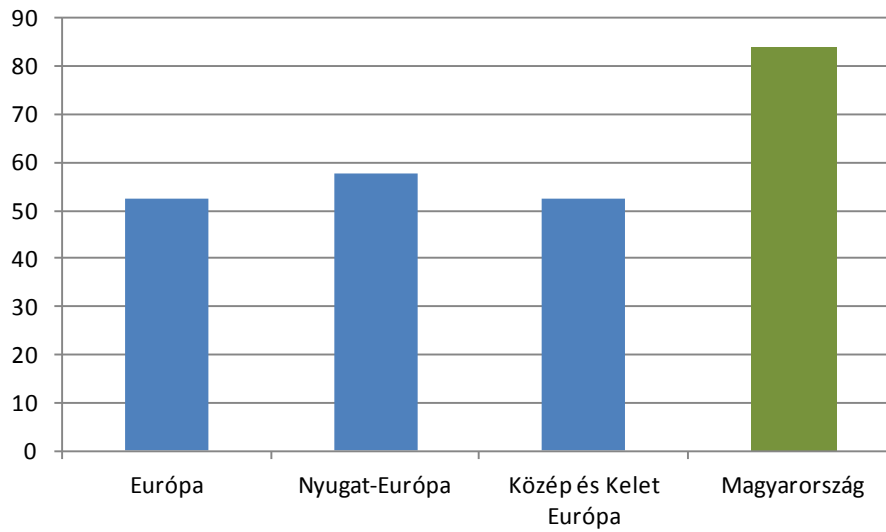
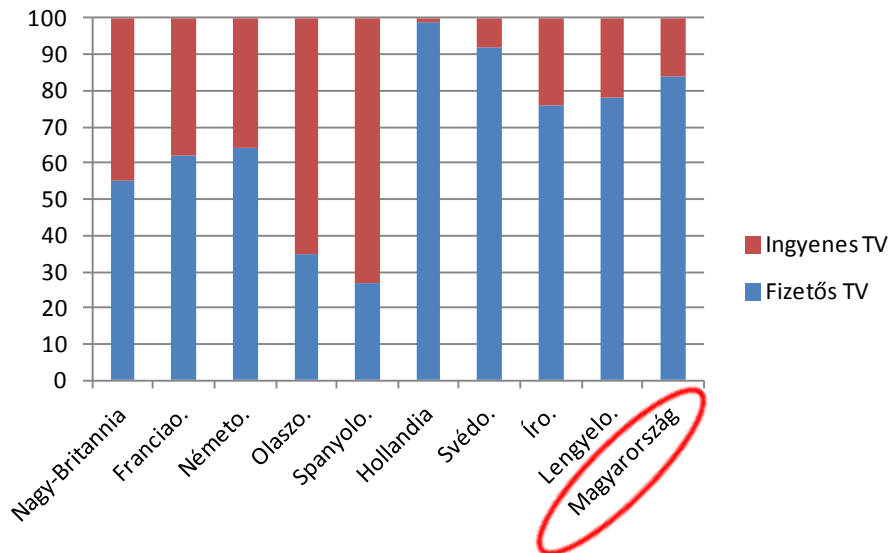
A magyar piacon a fizetős televíziós szolgáltatás penetrációja évek óta stabil, mintegy 84%⁴⁸, ami regionálisan a legmagasabb, és csak az e tekintetben vezető néhány nyugat-európai országtól marad el.

⁴⁵ Az NMHH 2013. decemberi televízió gyorsjelentése alapján

⁴⁶ A Netflix 2014 januárjában bejelentette, hogy 400 millió dollárt szerzett szolgáltatásai bővítésére, elsősorban az európai expanzióra. Igen jelentős bővülést terveznek Európában, egyszerre több piacra is szeretnének bejutni. Sajtóértesülések szerint Németország, Franciaország, Spanyolország, Olaszország és Belgium a célpontok között van, de a kelet-európai országok közül Bulgáriában is elindulhat a szolgáltatás még 2014 nyarán.

⁴⁷ HWSW, Koi Tamás

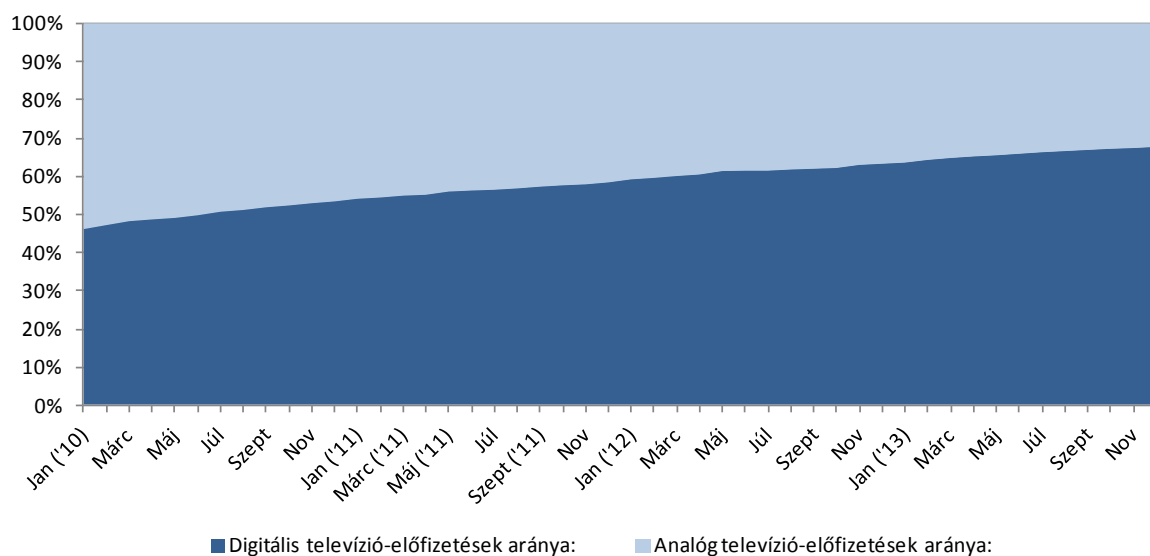
⁴⁸ A NMHH 2013. decemberi gyorsjelentése szerint az összes televízió-előfizetések becsült száma 3402 ezer db.

24. ábra: A fizetős tévé penetrációja Európában, a háztartások %-ában, 2011 végén⁴⁹25. ábra: A fizetős és az ingyenes tévé penetrációjának aránya néhány európai országban 2011 végén, %⁵⁰

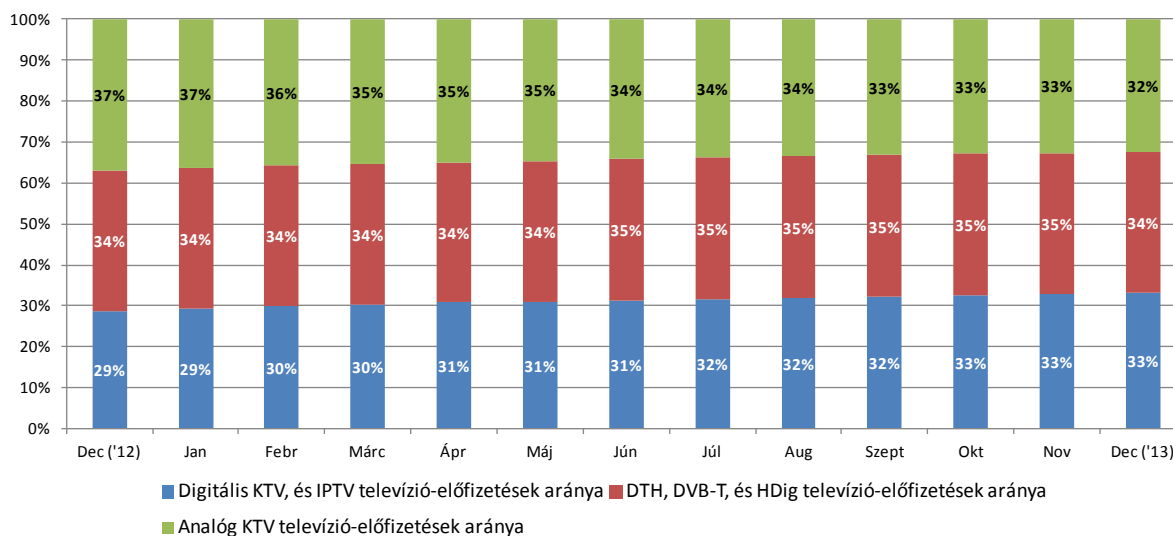
Az NMHH televíziós gyorsjelentése alapján a digitalizáltság aránya tovább nőtt, ma már az előfizetések 67,6 %-a digitális.

⁴⁹ Forrás: Európai átlag adatok: Analysys Mason: Pay TV in Europe: forecasts and analysis 2011-2016

⁵⁰ Forrás: Ofcom International Communications Market Report 2012

26. ábra: A digitális és analóg televízió-előfizetések aránya (%), 2010-2013⁵¹

2013-ban a digitális előfizetések növekedése mögött elsősorban a digitális KTV és IPTV csaknem 4,5%-os növekedése állt, míg az év során a digitális műholdas és földfelszíni vételi mód összes előfizetőinek száma a digitális átállást követően is változatlan maradt.

27. ábra: A televízió-előfizetések aránya technológiánként (%), 2012. dec-2013. dec.⁵²

A Nielsen Közönségmérés legutolsó, 2013 őszi kutatása is megerősíti, hogy 2013 során egyre többen váltottak analógról digitális kábeles műsorterjesztési módra.

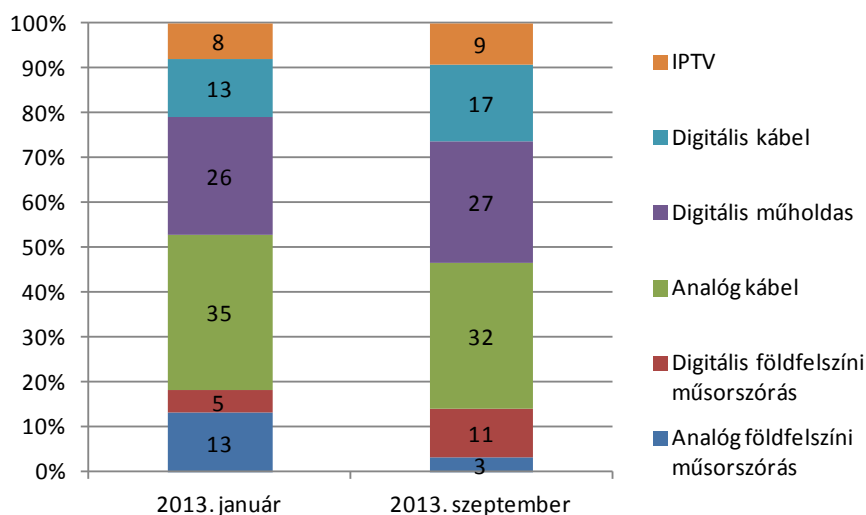
A következő ábrán látható változásokat elsősorban a digitális átállás 1. ütemének lezárása (2013. július 31.) magyarázza: a Nielsen által vizsgált panelben az analóg földfelszíni műsorszórásról vételi módot váltók 6%-a váltott kábelre, 10% műholdra, 1% IPTV-re, messze a legnagyobb arányban, 83%-ban pedig digitális földfelszíni televíziózásra váltottak a háztartások. A felmérés idején a digitális

⁵¹ Forrás: NMHH televíziós gyorsjelentések. Megjegyzés: az adatszolgáltatóktól beérkezett adatok a teljes műsorterjesztési piac kb. 88 %-át fedik le.

⁵² Forrás: NMHH televíziós gyorsjelentések. Megjegyzés: az adatszolgáltatóktól beérkezett adatok a teljes műsorterjesztési piac kb. 88 %-át fedik le.

átállítás második üteme (2013. október 31.) még nem zajlott le, ezzel magyarázható az analóg földfelszíni műsorszórás 3%-os részaránya. A korábban kizárólag analóg földfelszíni platformot igénybe vevő (tehát nem csak a 2.-3. televíziókészülék esetében analóg módon tévéző) háztartás a Nielsen kutatása szerint a vásárlóereje, iskolázottsága szempontjából a legalacsonyabb kategóriába tartozik, és jellemzően nem város lakó.

28. ábra: A vételi mód megoszlása, 4+ éves személyek⁵³

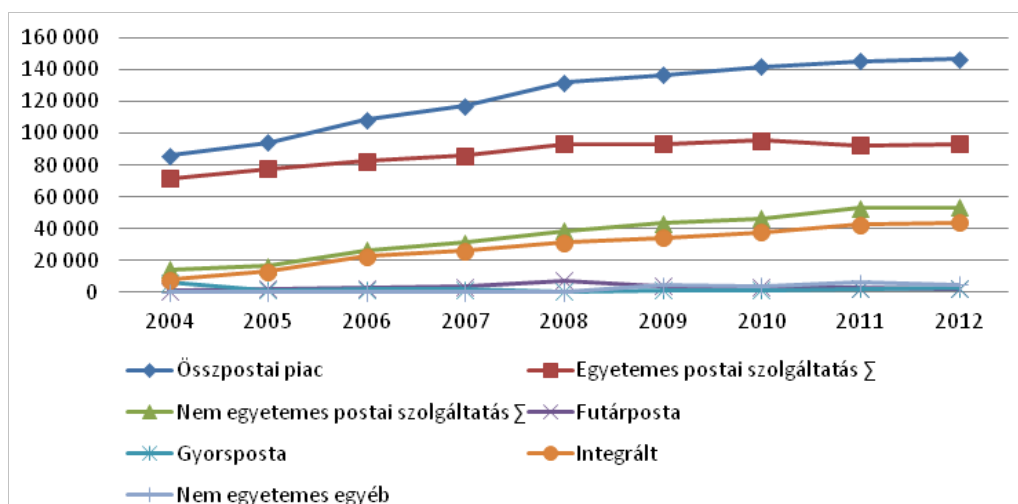
A **rádiós piacon** a tavalyi évben a lejárt helyi rádiós frekvenciahasználati jogosultságok pályáztatása mellett a Médiatanács döntött a Kossuth és a Dankó Rádió vételminőség-javításáról. A közszolgálat rendelkezésére bocsátott szabad frekvenciák felhasználásával és a frekvenciacserék végrehajtásával 2014. január 2. után a két közszolgálati adó műsorai nagyobb területen, jobb minőségben foghatók. Az autós rádiózók számára is lényegesen javult a vétel az utakon, különösen az autópályák mentén.

A postai szolgáltatások piaca Magyarországon

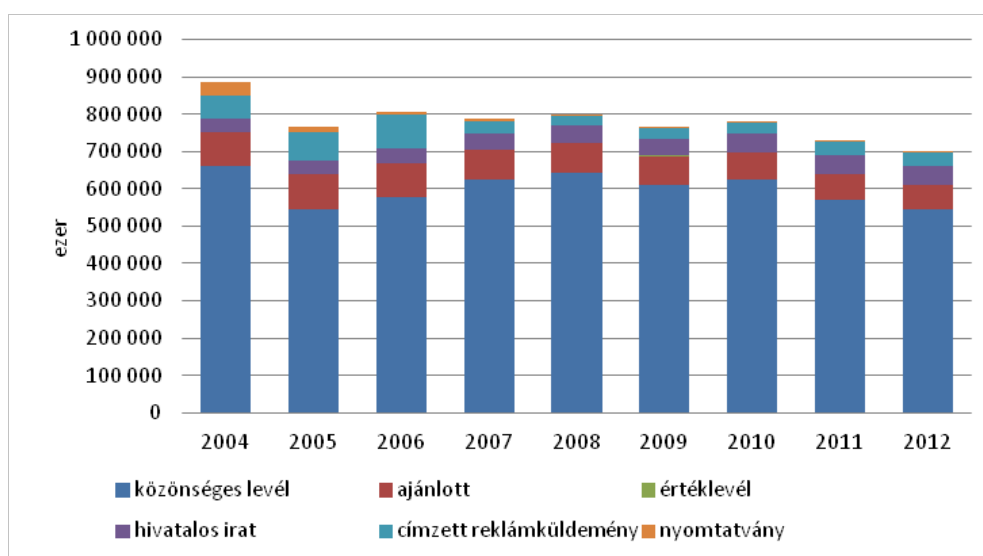
A postapiacra a 2013-ra vonatkozó adatok csak 2014 nyarán fognak rendelkezésre állni, így a továbbiakban csak a 2012-re vonatkozó piaci adatokat tudjuk bemutatni.

Magyarországon a postai szolgáltatások piaca 2012-ben 146 Mrd forintot tett ki, ami kevesebb, mint 1%-os bővülést jelent 2011-hez képest. Az egyes postai szolgáltatásokon belül az egyetemes szolgáltatások növekedése szinte teljesen megállt. A nem egyetemes postai szolgáltatások piacán belül a gyorspostai szolgáltatások piaca növekedett leginkább, 2010 óta átlagosan 30%-os éves növekedés jellemzi. A nem egyetemes postai szolgáltatások piacán a futárposta-szolgáltatás részaránya továbbra is folyamatosan csökken, a gyorspostai és nem egyetemes egyéb szolgáltatások részaránya pedig 5 illetve 8,5 %-ra nőtt.

⁵³ Forrás: Nielsen Közönségmérés

29. ábra: A postai bevételek változása (millió Ft)⁵⁴, 2004-2012

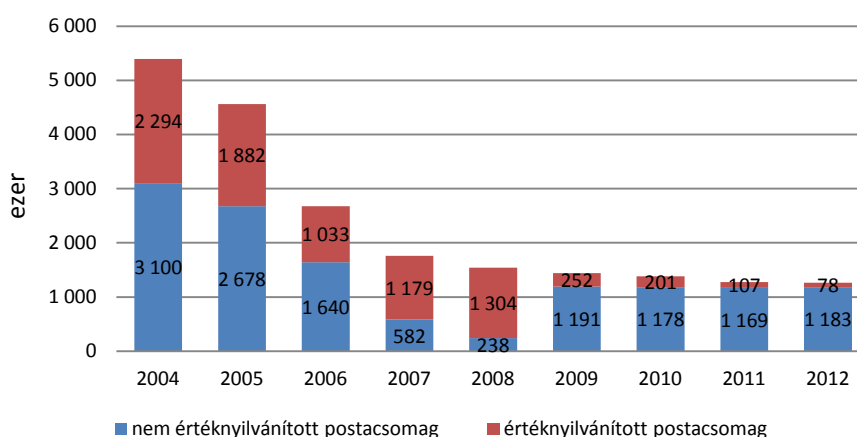
A levélforgalom folyamatosan csökken minden egyes kategóriában. A nyomtatvány, mint küldeménykategória megszűnt, illetve radikális esést mutat az értéklevél is. Fontos trend továbbá, hogy a címzett reklámküldemények száma 2011-12-ben növekedésnek indult. A közönséges levelek számának csökkenése dominálja leginkább a trendet: 2010 és 2012 között mintegy 13%-ot csökkent a számuk.

30. ábra: A különböző levélküldemények számának alakulása a Magyar Postánál⁵⁵ (ezer db)

A Magyar Posta csomagforgalma az utóbbi szűk 10 évben az ötödére esett, aminek elsősorban a postai csomagpiacon kibontakozó verseny az oka. Fontos továbbá, hogy a Magyar Posta esetében az értéknylvánított csomagok száma esik a leginkább: ez egy olyan nagy hozzáadott értéket képviselő szolgáltatás, amelyet a piaci szereplők vélhetően jobban ki tudnak elégíteni.

⁵⁴ Forrás: NMHH

⁵⁵ Forrás: NMHH

31. ábra: A Magyar Posta Zrt postacsomagszámának alakulása⁵⁶ (ezer db)

Az új, 2012. évi CLIX. törvény alapozza meg a postai piac egészére kiterjedő versenyt. Ez azt jelenti, hogy – az egyébként egyetemes szolgáltatási szerződés keretein belül – az egyetemes szolgáltató által nyújtott szolgáltatások mellett az NMHH engedélyével a törvényben meghatározott feltételeknek eleget tevő gazdasági társaságok is nyújthatnak egyetemes szolgáltatást helyettesítő szolgáltatásokat.⁵⁷ Az egyetemes szolgáltatás nyújtására 2020. december 31-ig a Magyar Posta Zrt. jogosult, melynek feltételeit az Egyetemes Postai Közszolgáltatási Szerződés tartalmazza. Ennek, illetve a 336/2012 (XII.4.) Kormányrendeletnek az eredményeképpen határozódik meg az egyetemes szolgáltatások fenntartásáért az egyetemes szolgáltatónak járó kompenzáció összege. Ez a kompenzáció a postai szolgáltatók egyetemes szolgáltatást helyettesítő szolgáltatásaiból származó nettó árbevételének maximum 10%-ának befizetésére kötelezhető. 2020-tól, amennyiben lesz az egyetemes szolgáltatás ellátására képes postai szolgáltató, akkor annak ellátására nyilvános pályázatot kell kiírni. A liberalizált postapiacra – annak egyetemes postai szolgáltatásokat helyettesítő szolgáltatásainak piacára – eddig egy szereplő kért engedélyt, azonban a törvényben meghatározott feltételeknek nem felelt meg.

A teljes piacnyitás után is a Magyar Posta marad az egyetemes szolgáltató Magyarországon 2020-ig. A potenciális új egyetemes szolgáltatásra is képes vállalkozások 2020-tól pályázhatnak majd az egyetemes szolgáltató szerepére.⁵⁸

Az EKOP (Elektronikus Közigazgatás Operatív Program) támogatásában indul az Agora projekt⁵⁹, melynek célja, hogy 40 kistéleplési postahelyen elektronikus ügyintézés tegyen lehetővé. A 2000 fő alatti, lemaradó, stagnáló vagy felzárkózó településeken – melyek egyébként más, közigazgatási ellátó helyekkel nincsenek felszerelve – közigazgatási és közösségi szolgáltatásokat lehet majd ingyenesen igénybe venni.

Szintén az EKOP keretében indul a „Hibrid Kézbesítési és Konverziós Rendszer” kiépítése, mintegy 3,25 Mrd forintból. A projekt eredményeként 2014. július 31-től közigazgatási eljárásokban az ügyfelek hiteles elektronikus küldeményeket tudnak majd küldeni, illetve papír alapú levelek hiteles elektronikus irattá alakítására is alkalmas lesz az infrastruktúra.

⁵⁶ Forrás: NMHH

⁵⁷ Ezek a 2012. évi CLIX. törvény 6.§-ban meghatározott két kilogrammot meg nem haladó tömegű belföldi vagy nemzetközi viszonylatú, nem könyvelt postai küldemények; a húsz kilogrammot meg nem haladó tömegű belföldi vagy nemzetközi viszonylatú postacsomagok; a vakok írását tartalmazó, belföldi vagy nemzetközi viszonylatú küldemények; hivatalos iratok.

⁵⁸ http://www.schoenherr.eu/news-publications/legal-insights-pdf-versions/schoenherr_hungary-liberalisation-of-postal-services.pdf

⁵⁹ <http://hirlevel.egov.hu/2013/04/03/a-magyar-posta-unios-tamogatassal-fejleszti-elektronikus-szolgáltatásait/>

2013 eredményeinek értékelése

2013-ban is számos kiemelt jelentőségű feladat hárult a hatóságra, amely a média és a hírközlés legváltozatosabb területeit foglalta magában a kiskorúak védelmétől a frekvenciagazdálkodásig. Az alábbiakban ezeket a feladatokat vesszük górcső alá.

A digitális átállással kapcsolatos feladatok elvégzése

2013-ban a hatóság egyik legnagyobb figyelmet felkeltő, egyben legnagyobb kihívást jelentő és legtöbb erőforrást lekötő tevékenysége a 2013 második félévében megvalósuló digitális átállással kapcsolatos állami feladatok végrehajtása, a támogatási program lebonyolítása, valamint az analóg földfelszíni adók lekapcsolásának és a digitális földfelszíni adók áthangolásának koordinációja volt.

A hatóság kiemelt projekt (Országos Digitális Átállási Projekt, a továbbiakban: projekt) keretében végezte el a hatósági feladatokat. A projekt két fő feladata volt az érintett lakosság megfelelő tájékoztatása, valamint a szociálisan rászoruló lakossági szegmens digitális átállásának támogatása a költségek átvállalásával és az átállás tényleges műszaki megvalósításával.

A széleskörű médiakampány lefolytatása során televíziós, rádiós, sajtó, online és közterületi hirdetések, erre a célra szolgáló weblap és Facebook-oldal, valamint roadshow keretében személyes tájékoztatást nyújtottunk a lakosság részére. Együttműködési megállapodások alapján a kábeltelevíziós műsorterjesztők, valamint lakossági fórumok szervezése útján civil szervezetek is segítették a célzott tájékoztatást. Szintén a tájékoztatást segítették a Támogatási rendelet előírása alapján a helyi önkormányzatok a digitális átállás és az állami támogatási program részleteit bemutató hirdetmény honlapjukon történő közzétételével, illetve hirdetményként történő kifüggesztésével. A hatóság 2013 során három hullámban elvégzett piackutatás keretében vizsgálta a digitális átállással kapcsolatos tájékozottságot. Az eredmények azt mutatták, hogy 2013 szeptemberére a digitális átállás ismerete a lakosság körében kiemelkedően magas, 90 százalékos szintet ért el a tájékoztató kampány eredményeként.

A magyar háztartások egy jelentős része szociális helyzete és megélhetési körülményei miatt állami segítségnyújtás nélkül vélhetően nem, vagy csak nagy áldozatok árán tudta volna kifizetni a digitális vételhez szükséges eszközöket és a beszerelést. Minderre tekintettel a hatóság a Dtv. 44. § (4) bekezdése alapján, a technológia és versenysemlegesség elvét szigorúan érvényesítve, egyszeri, vissza nem térítendő állami támogatást nyújtott e szociálisan leginkább rászorult rétegnek a közszolgálati médiaszolgáltatások digitális vételének biztosítása érdekében.

A támogatási programban való részvételi igény felmérése a támogatásra jogosult felhasználók személyes felkeresésével és tájékoztatásával valósult meg. Ezt a feladatot a Központi Statisztikai Hivatal látta el a Dtv. 44. § (5) bekezdése, valamint a Támogatási rendelet alapján 2013. március 11. és augusztus 30. között. A KSH felmérése során történő igényrögzítés mellett, a Támogatási rendelet értelmében a rászorulóknak lehetőségük volt a támogatás iránti igényüket, jogosultságuk igazolása mellett önállóan is benyújtani a hatóság telefonos ügyfélszolgálatára, e-mail, webüzenet vagy levél útján.

Az igények teljesítése érdekében a hatóság egy közbeszerzési eljárás útján kiválasztott szerelő cég, illetőleg a támogatási programban részt venni kívánt, szolgáltatási ajánlatot a hatóságnál regisztrált műsorterjesztési szolgáltatók közreműködésével végeztette el a szerelést és üzembe helyezést az igénylőknél a digitális átállás ütemezésével összhangban. Az igénylők szabadon választhattak a hatóság szerelőcége által szerelt, ingyenes DVB-T illetve DVB-S2 szolgáltatás, valamint a 14 műsorterjesztési szolgáltató regisztrált ajánlatai közül, ily módon biztosítva a versenysemleges támogatási program megvalósulását.

A digitális átállásra az előzetesen közzétett ütemezés szerint, 1732 település esetében 2013. július 31-én, illetve a fennmaradó 1422 település vonatkozásában október 31-én került sor. Ennek

keretében az országban lekapcsolásra került minden analóg földfelszíni műsorszórást nyújtó adó és átjátszóadó. Az adók lekapcsolását az azokat üzemeltető Antenna Hungária Zrt. végezte el.

Emellett az MTVA pályázatán elnyert támogatások segítségével megvalósult a helyi televíziók digitális átállása is.

A hatóság 2013-ban három hullámban elvégzetett piackutatása szerint a kizárólag analóg földfelszíni műsorszórás útján televíziózó háztartások aránya az összes háztartáson belül az év eleji 8%-ról folyamatosan csökkent. 2013 év végére, a teljes analóg lekapcsolás után a televíziózás nélkül maradt háztartások aránya mindössze 0,5%-t⁶⁰ 2013. év végére, a teljes analóg lekapcsolás után a televíziózás nélkül maradt háztartások aránya ért el, ami a digitális átállás nemzetközi tapasztalatai alapján kiemelkedően jó eredménynek számít.

A digitális átállás nemzetgazdasági szempontból fontos hozadéka a 800 MHz frekvenciasáv felszabadulásával azok szélessávú mobilszolgáltatások részére történő felhasználhatósága. Ennek érdekében az analóg adók lekapcsolása után a már üzemelő digitális adók áthangolását is el kellett végezni, amit az Antenna Hungária szintén két ütemben, 2013 szeptemberében, illetve novemberében valósított meg.

A felhasználók, a kiszolgáltató társadalmi csoportok, a kiskorúak védelme

A hatóság 2013-as tevékenysége során a felhasználók, a kiszolgáltató társadalmi csoportok és a kiskorúak védelme továbbra is kiemelt jelentőséggel bírt.

Hálózatsemlegesség

A hatóság 2012-ben kiadott, a **hálózatsemlegességgel** (Network Neutrality) összefüggő kívánatos gyakorlatokról szóló, az önszabályozást előtérbe helyező tájékoztatója alapján a legnagyobb internethozzáférés-szolgáltatók és a kisebb szolgáltatókat képviselő szövetségek Etikai kódexet dolgoztak ki és írtak alá. E dokumentumban vállalták, hogy internetes honlapjaikon egységes átláthatósági táblázatokban mutatják be internet-hozzáférés csomagjaikat annak érdekében, hogy az internetezők pontosabban lássák, hogy az egyes csomagok segítségével milyen sebesség mellett, mely szolgáltatásokat, alkalmazásokat érhetik el. A kódexhez igazodva, év végére a szolgáltatók többsége már megjelentette honlapján az átláthatósági táblázatokat.⁶¹

Az átláthatósági táblázatok megjelenítése is jól mutatja, hogy **önszabályozás** keretében történő megoldásokkal is lehet sikert elérni, és lehetőség szerint a hatóság a továbbiakban is csak a fokozatosság és szükségesség szempontjainak kellő mérlegelése után léptet életbe új, a piacokra jelentősen ható szabályozást.

Médiatudatosság fejlesztése

A médiatudatossági programokkal kapcsolatos törvényi kötelezettségből adódó feladataival kapcsolatban a hatóság 2012 óta dolgozik egy **médiaértés-oktató központ** létrehozásán. Az oktatóközpont létrehozását segíti a TÁMOP-3.1.14-12 projekt is. Az oktatóközpontban a médiatudatosság-fejlesztő programokon a résztvevők testközelből, szemléletes példákon keresztül ismerhetik meg a médiumok működési mechanizmusát, az oktatóközpont által szervezett szakmai továbbképzések pedig a pedagógusok munkáját segítik majd elő. A projekt célja, hogy a médiakultúrára, médiatudatosságra vonatkozó ismereteket és készségeket élménygazdag módon, alkotói folyamatok segítségével sajátítsák el a diákok, elősegítve a Nemzeti alaptanterv céljait,

⁶⁰ Forrás: Nielsen Közönségmérés: Pillanatkép az analóg földi lekapcsolás második hulláma után

⁶¹ Telekom: <http://www.t-home.hu/static/sw/file/Halozatsemlegesseg.pdf>,

Telenor: <http://www.telenor.hu/upload/pdf/Halozatsemlegesseg-Hipernet.pdf>,

Vodafone:

https://www.vodafone.hu/letoltes/halozatsemlegesseg/Vodafone_egyseges_internet_szolgáltatás_leiro_táblázat.pdf

valamint hogy ugyanebben a témakörben tevékenyen hozzájáruljon a magyarországi pedagógus-továbbképzéshez. A kezdeményezés célul tűzi ki a tudatos fogyasztói attitűdök oktatási programjának élményszerű, pedagógiai szemléletű megvalósítását, a tudatos fogyasztói döntéshozatal kultúrájának fejlesztését az elektronikus hírközlés és a média területéhez kapcsolódóan, a szakemberképzés elősegítését, a tájékozottság növelését, a legfogékonyabb és egyben legsérülékenyebb korosztályok készségeinek közvetlen élményeken alapuló fejlesztését, a lemaradt régiók és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatását, tudatos, felelősségteljes internethasználóvá válásuk biztosítását. Az oktatóközpont épülete Budapesten, a Húvösvölgyi út 95. szám alatt fog megnyílni.

Internet Hotline

A hatóság által a fenti törvényi kötelezettség teljesítése érdekében 2011-ben létrehozott jogsegélyszolgálat, az **Internet Hotline** (<http://internethotline.hu>) 2013-ban is jelentős számú bejelentéssel kapcsolatban működött közre jogellenes tartalmak eltávolításában, illetve egyéb, kiskorúakra káros tartalmakkal kapcsolatban. Az Internet Hotline a pedofil tartalmak ellen küzdő INHOPE (International Association of Internet Hotlines) nemzetközi szervezet tagjaként számos gyermekpornográf tartalom hozzáférhetetlenné tételében segédkezett. Az Internet Hotline honlapja 2012 vége óta folyamatosan bővül biztonságos internethasználattal, tudatos médiafogyasztással, az Internet Hotline tevékenységével kapcsolatos, gyermekeknek, felnőtteknek, pedagógusoknak szóló anyagokkal.

Gyermekvédelem

A kiskorúakra az interneten leselkedő veszélyek elleni fellépés jogi szabályozásának fejlesztése érdekében az év során a hatóság a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériummal együttműködve kidolgozta az úgynevezett **internetes gyermekvédelmi törvénycsomagot**, amely alapján 2013. december 23-án kihirdetésre került az egyes törvényeknek a gyermekek védelme érdekében történő módosításáról szóló 2013. évi CCXLV. törvény.

A törvény a gyermekvédelmi szűrőszoftverek és szülői felügyeleti alkalmazások használatának, illetve a gyermekbarát internetes tartalmak terjedésének elősegítése érdekében előírja az internethozzáférés-szolgáltatást nyújtó szolgáltatók részére **gyermekvédelmi szűrőszoftver** ingyenes letölthetőségének biztosítását, továbbá a szűrőszoftverek elérhetőségére és használatára vonatkozó tájékoztatás ÁSZF-ben való kötelező feltüntetését, és a szűrőszoftverekkel kapcsolatban közérdekű tájékoztató összeállítását.

A törvény annak érdekében, hogy a jogsértő online tartalmak közzététele esetén könnyebben és gyorsabban el lehessen érni a szerver üzemeltetőjét, kötelezi a szolgáltatókat a tárhelyszolgáltató elérhetőségére vonatkozó adatok honlapjukon való közzétételére.

A törvény alapján az NMHH szervezésével 2014. március 1-ig létre fog jönni a **Gyermekvédelmi Internet-kerekasztal** (a továbbiakban: Kerekasztal) az internetes gyermekvédelmi jogszabályi előírások érvényesülésének figyelemmel kísérése és az ezzel kapcsolatos javaslattevel, véleményezés, tanácsadás érdekében. A Kerekasztal életre hívása a médiatartalom-szolgáltatásban közzétett médiatartalmak mellett az elektronikus kereskedelmi szolgáltatás és az elektronikus hírközlési szolgáltatás útján hozzáférhető információk tekintetében meglévő, illetve újonnan megfogalmazandó, a kiskorúak védelmét célzó jogszabályi előírások hatékony érvényesítését, továbbá a médiatudatosság növelését kívánja elősegíteni, támogatni. A testület felállításával, működtetésével kapcsolatos feladatokat az NMHH látja el. A Kerekasztal kötelező erejű jogi norma megalkotására nem jogosult, azonban a jogi normák önszabályozás útján való hatékonyabb érvényesítésének előmozdítása céljából állásfoglalások, ajánlások kibocsátására kap felhatalmazást.

A törvény alapján a szolgáltató által közzétett – médiatartalomnak nem minősülő – olyan információ, amely súlyosan károsíthatja a kiskorúak szellemi, lelki, erkölcsi vagy fizikai fejlődését, különösen azáltal, hogy meghatározó eleme az erőszak, illetve a szexualitás közvetlen, természetes ábrázolása, csak figyelmeztető jelzéssel, továbbá az oldal forráskódjában szereplő olyan azonosítókkal tehető

közzé, amelyek utalnak a tartalom kategóriájára, és amelyek a gyermekvédelmi szűrőszoftverek által felismerhetők. A fenti rendelkezések érvényesülését a Kerekasztal kíséri figyelemmel.

A törvény az úgynevezett értesítés-eltávolítási eljárás szabályainak a kiskorúak személyiségi jogai megsértésének eseteire való kiterjesztésével megteremti annak a lehetőségét, hogy a személyiségi jogok kiskorú jogosultjai, illetve a kiskorú jogosultak törvényes képviselői egy precízen szabályozott eljárási rend szerint, még a polgári peres vagy a büntetőeljárás előtt vagy helyett hatékony módon léphessenek fel a kiskorúak személyiségi jogainak védelme érdekében. Az eljárás lényegében megegyezik a szerzői és védjegyjogok érvényesítésével kapcsolatos jelenleg is létező értesítési-eltávolítási eljárással. A kiskorú jogosult vagy a törvényes képviselője a Gyermekvédelmi Internet-kerekasztalhoz fordulhat az értesítési-eltávolítási eljárás szabályainak a szolgáltató általi megsértése esetén, vagy ha a szolgáltató megalapozatlanság miatt utasítja el az eltávolítási kérelmet.

A törvény a kiskorúak védelme érdekében a köznevelési intézmények, nyilvános könyvtárak részére az internet-hozzáféréssel rendelkező számítógépekre előírja a gyermekvédelmi szűrőszoftverek telepítését.

A törvény a játékszoftverek azon forgalmazói számára, akik előzőleg nem csatlakoztak az Egységes Európai Játékinformációs Rendszerhez (PEGI), előírja a kiskorúak fejlődésére esetlegesen káros játékszoftvereken a korhatár-figyelmeztetés kötelező feltüntetését.

Jogalkotási tevékenység

Az NMHH a 2013. évi jogalkotási tevékenységét másfél éves jogalkotási, illetve a kiadott rendeletekhez kapcsolódó jogalkalmazási tapasztalat birtokában kezdte meg. 2013-ban is több fontos jogszabályt bocsátott ki a hatóság, melyek a piac működését összességében átláthatóbbá, hatékonyabbá tették, illetve bizonyos esetekben szükségessé vált a már érvényben levő NMHH rendeletek módosítása is.

A rendeletalkotás körében kiemelendők például az országos digitális átállás sikeres lebonyolítása érdekében megalkotott – a közszolgálati médiaszolgáltató analóg műsorszórásának leállításáról, valamint a közszolgálati médiaszolgáltatások digitális vételének biztosítása érdekében adható állami támogatás és az azzal összefüggő adatszolgáltatás, adatkezelés rendjéről szóló – rendeletek. A hatékony frekvenciagazdálkodás érdekében a hatóság megalkotta a rádiófrekvenciák másodlagos kereskedelméről; a polgári, illetve a nem polgári célra használható frekvenciasávok felhasználási szabályainak megállapításáról; valamint a rádióamatőr szolgálatról szóló rendeleteket.

Az év közben történt jogszabályváltozásokra tekintettel és a hírközlési piac kiszámítható és hatékony működése érdekében kiadásra került továbbá az elektronikus hírközlési építmények elhelyezéséről és az elektronikus hírközlési építményekkel kapcsolatos hatósági eljárásokról, valamint az egyetemes elektronikus hírközlési szolgáltatás nyújtásával kapcsolatos részletes szabályokról szóló rendelet.

Bizonyos NMHH rendeletek módosítását elsődlegesen a 2012-ben felmerült uniós implementációs kötelezettség teljesítése indokolta, ennek érdekében a hatóság módosította például a nemzeti frekvenciafelosztás megállapításáról szóló, illetve a polgári célra használható frekvenciasávok felhasználási szabályainak megállapításáról szóló, valamint a nyilvános elektronikus hírközlési szolgáltatáshoz kapcsolódó adatvédelmi és titoktartási kötelezettségre, az adatkezelés és a titokvédelem különleges feltételeire, a hálózatok és a szolgáltatások biztonságára és integritására, a forgalmi és számlázási adatok kezelésére, valamint az azonosítókijelzésre és hívásátírányításra vonatkozó szabályokról szóló rendeleteket.

Ajánlások a média- és a hírközlési piac számára

A Médiatanács a 2011-ben kiadott, „a kiskorúak védelmében a lineáris és lekérhető médiaszolgáltatások esetén alkalmazandó hatékony műszaki megoldásokra” vonatkozó ajánlás módosítását 2013 II. negyedévében fogadta el. Az ajánlás célja az önkéntes jogkövetés elősegítése, a

gyermekzár alkalmazására vonatkozó jogszabályi rendelkezések – hatósági beavatkozást nem igénylő – érvényesülésének előmozdítása, valamint a médiatanács jogalkalmazói gyakorlat követhetővé és előreláthatóvá tétele.

Az elektronikus hírközlési szolgáltatások felügyelete

A hatóság elektronikus hírközléssel kapcsolatos tevékenységének jelentős szeletét adja a felügyelet. Ennek egyik célja a szolgáltatások közötti tisztességes verseny erősítése a jogsértő működéssel szembeni fellépés útján, hiszen a szabályokat be nem tartó gazdasági szereplők a többiekhez képest tisztességtelen versenyelőnyre tehetnek szert. További cél a szolgáltatások előfizetőinek és használóinak védelme. A modern társadalomban már nincs olyan személy, vagy szervezet, akinek, vagy amelynek az életét, működését ne befolyásolná alapvetően a hírközlési hálózatok és a rajtuk nyújtott sokféle szolgáltatás rendelkezésre állása és megfelelő működése, így az ezektől való függés is jelentősen nőtt az elmúlt években. Ehhez adódik hozzá a nagyobb szolgáltatók jelentékeny gazdasági súlya is, amellyel szemben különösen a fogyasztók, valamint a kis- és közepes vállalkozások szorulnak védelemre. Ennek fontos biztosítéka az állami szabályozás mellett a hatósági felügyelet is. Emellett a hatóság feladata a korlátos állami erőforrás frekvenciavagyon-jogosult felhasználóinak, valamint az elektronikus hírközlési szolgáltatások zavartalan igénybevehetőségének védelme a káros zavarások ellen, amelynek egyik részterülete a különféle hírközlő végberendezések, rádióberendezések, illetve a nagyfrekvenciás jelet vagy mellékhatást keltő berendezések forgalmazásával kapcsolatos előírások betartásának ellenőrzése. Mindezekon túl a felügyelet kapcsolódik a hatóság piacszabályozási tevékenységéhez és elősegíti a meghozott döntések hatályosulását, illetve a piacról szerzett információk révén értékes visszacsatolást biztosít a hatóság jogalkotási tevékenységéhez is.

A hatósági felügyeleti tevékenység a fenti célok elérése érdekében annak vizsgálatát jelenti, hogy az elektronikus hírközlési szolgáltatók, illetve a hírközlő végberendezések, rádióberendezések, nagyfrekvenciás jelet vagy mellékhatást keltő berendezések gyártói és a forgalmazásban résztvevők betartják-e a jogszabályokban, valamint a hatóság határozataiban foglalt kötelezettségeket. Amennyiben a vizsgálat során eltérést talál a hatóság, a rendelkezésére álló eszközöket felhasználva intézkedik azok megszüntetésére, valamint indokolt esetben szankciót alkalmaz. A felügyelet két fő formája a piacfelügyelet és az általános hatósági felügyelet. Bár az általuk szolgált célok azonosak, a megközelítésben jelentős közöttük a különbség: míg a piacfelügyelet mindig átfogóan vizsgálja az egész hírközlési piacot vagy annak valamely részterületét, és a fő hangsúlyt a jogszabályi előírások hatályosulásának elemzése, valamint a jövőbeni jogkövetés elősegítését célzó eszközök meghatározása kapja, addig az általános hatósági felügyelet keretében a hatóság konkrét jogsértések gyanúját vizsgálja meg, és ezek megszüntetésére teszi meg a szükséges intézkedéseket. A piacfelügyeleti ellenőrzések csak hivatalból indulhatnak, az általános hatósági felügyelet ezzel szemben kérelemre is eljár, de az előfizetők és a szolgáltatók közötti jogviták eldöntésére a hatóság nem rendelkezik hatáskörrel. Ugyanakkor az egyedi panaszok fontos alapját adják a hatóság felügyeleti tevékenységének, mivel jelzik, hogy a gyakorlatban az előfizetők mely területeken érzik a legtöbb problémát.

Hivatalból indított eljárások, ellenőrzések, felmérések

A felügyeleti tevékenység egyik alapdokumentuma a felügyeleti terv, amelyet a hatóság minden év végén elkészít és közzétesz, nevesítve a következő év fontosabb hivatalból indítandó ellenőrzéseit. A tavalyi évben a tervben összesen 15 ilyen vizsgálat szerepelt. Ezek olyan problematikus területeket érintettek, ahol a jogi előírások gyakorlati érvényesülése a hatóság saját tapasztalata és a beérkező kérelmek alapján is a legproblematikusabbnak tekinthető.

Ezek közül külön is kiemelendő a számhordozásra vonatkozó előírások betartásának ellenőrzése a mobil és a vezetéktelefon-szolgáltatások területén. A hírközlési piac liberalizációjának egyik nagyon fontos lépése volt annak lehetővé tétele, hogy a telefonszolgáltatások előfizetői szolgáltatóváltáskor megtarthassák a hívószámukat, elhárítva ezzel a váltás egyik fontos akadályozó tényezőjét. Így a számhordozás mind a piaci verseny élénkítése, mind az előfizetői jogok érvényesülése szempontjából

kiemelt fontosságú terület. Az ellenőrzés aktualitását az adta, hogy 2012 végén jelentősen megváltoztak és több ponton szigorodtak a számhordozásra vonatkozó előírások, ez pedig a szolgáltatók és a hatóság oldalán egyaránt a folyamatok átalakítását és jelentős informatikai fejlesztéseket igényelt. A gyakorlatban azonban ez az átállás nem volt zökkenőmentes, a hatósághoz is számos panasz érkezett elhúzódo, vagy teljesen megghiúsuló számhordozásokról, valamint az ilyen esetek nem megfelelő kezeléséről a szolgáltatók részéről. Az átfogó, valamennyi mobil és minden jelentős vezetékes szolgáltatót érintő ellenőrzés során a hatóság feltárta a nehézségek okait, megvizsgálta a szolgáltatók által a helyzet kezelésére tett intézkedéseket, valamint azt is, hogy az érintett előfizetők számára a szolgáltatók az előírt kötbéreket megfizették-e. A tervfeladat nyomán megállapítható volt, hogy a szolgáltatók a számhordozás területén fellépő nehézségeket maguk is érzékelték, és egymással, valamint a hatósággal is együttműködve folyamatosan lépéseket tettek a megfelelő működés helyreállítására, amelyek nyomán a második negyedévre a sikertelen hordozások és a panaszok száma már jelentősen lecsökkent. Ugyanakkor a vizsgálat felszínre hozott több értelmezési kérdést a jogszabályban előírt határidők betartásával kapcsolatban, amelyek megoldása a jogbiztonságot növeli a szolgáltatók számára is.

Hasonlóan fontos témája volt a tervszerinti ellenőrzéseknek az előfizetői hibabejelentések kezelése, valamint a hibaelhárítás és a késedelmes javítás miatti kötbérek kifizetése, mivel ezzel kapcsolatban még mindig sok panasz érkezik a hatósághoz. Különösen jellemző probléma, hogy a szolgáltatók nem értesítik az előfizetőket határidőben a hibakivizsgálás eredményéről, hiányosan vezetik a hibabejelentésekről szóló nyilvántartást, valamint késedelmes hibaelhárítás esetén nem fizetik ki a jogszabályban előírt kötbért. Ugyancsak vizsgálta a hatóság a kis- és közepes vállalkozásokat védő speciális szabályok betartását, valamint a hangposta-szolgáltatásra vonatkozó új előírások érvényesülését. Mivel 2013 a digitális átállás éve is volt, a berendezések forgalmazásával kapcsolatos ellenőrzések közül kiemelendő a digitális vevődekóderek és egyéb vevőberendezések megfelelőségének ellenőrzése, amelynek célja annak biztosítása volt, hogy az átállásban érintett fogyasztók a megfelelő információk birtokában vásárolhassák meg az ehhez szükséges eszközöket a hazai kiskereskedelemben.

A tervben szereplő feladatok mellett a hatóság több átfogó ellenőrzést folytatott le az év során észlelt piaci anomáliákra reagálva. Ezek közül kiemelendő a mobilszolgáltatók által díjtartozás miatt alkalmazott szolgáltatás-korlátozások jogszerűségének vizsgálata, mivel ezek minden évben jelentős számú előfizetőt érintenek és számukra mind a kimenő hívások ideiglenes letiltása, mind pedig a megszüntetésért fizetendő díj jelentős kellemetlenséget jelent. Noha a jogszabályok lehetővé teszik a mobilszolgáltatók számára is, hogy a számlák kifizetésével késedelembe eső előfizetők szolgáltatását korlátozzák, mégis nagyon fontos, hogy erre csak a jogszabályban meghatározott esetekben és az ott leírt eljárás betartásával kerüljön sor. Az átfogó ellenőrzés nyomán a hatóság több jellemző jogsértés-típust azonosított, és kötelezte az érintett szolgáltatókat ezek megszüntetésére. Ezek közül kiemelendő, hogy korlátozásra csak a jogszabályban szereplő értékhatárt elérő, legalább 30 napja fennálló tartozás adhat okot, illetve nem alkalmazható korlátozás a szerződéskötéssel egyidejűleg a szolgáltatótól kedvezményes áron vásárolt készülék elmaradt részlete miatt.

A hatósági ellenőrzések mellett a hatóság – a korábbi évekhez hasonlóan – felmérte az elektronikus hírközlési szolgáltatók által az általános szerződési feltételekben internet-hozzáférési szolgáltatás keretében kínált névleges sávszélességet, és az ehhez kapcsolódó garantált sebességeket, és a tudatos fogyasztói magatartás erősítése érdekében honlapján negyedéves frissítéssel összehasonlító adatbázist tett közzé (<http://nmhh.hu/tart/index/114/Internetszolgalatas>).

Kérelemre indult eljárások

A hatóság jellemzően hivatalból végez általános felügyeleti tevékenységet, azonban kérelemre is eljár a kérelmező vagy panaszos által jelzett, feltételezett jogsértésekkel kapcsolatban. A kérelmek száma a megelőző évihez hasonlóan alakult, 2013-ban összesen 1148 kérelem érkezett. Mivel ezekben az ügyekben gyakran többféle hatóság hatáskörébe tartozó jogsértések is felmerülnek, és az eljárásra

jogosult fórum az ügyfelek számára nem mindig egyértelmű, gyakori, hogy a közvetlenül az NMHH-hoz benyújtott kérelmeken kívül más szervektől, leggyakrabban a fogyasztóvédelmi hatóságtól is érkeznek ügyek. A tavalyi évben ez az összes kérelem 20,6 %-ában volt így.

A benyújtott kérelmeket vizsgálva nem mutatható ki valamely hírközlési szolgáltatás típus dominanciája, ugyanakkor megfigyelhető, hogy továbbra is előtérben vannak az előfizetői szerződésekkel (szerződések megkötése, megszűnése, teljesítése), az általános szerződési feltételekkel és a számlázással kapcsolatos problémák. Meg kell azonban említeni, hogy nem egyszer az eredetileg más természetű (például minőségi) problémák is a szerződéssel, vagy a számlázással kapcsolatos panaszként csapódnak le, mivel a véleményük szerint nem megfelelő szolgáltatásért az előfizetők nem kívánnak fizetni, illetve a szerződésüket fenntartani, ugyanakkor a szolgáltatók a követelésük érvényesítésére a behajtás eszközához nyúlnak, illetve az idő előtt felmondott határozott időre szóló szerződéseknél kötbért érvényesítenek.

A kérelmek nyomán lefolytatott eljárásokban a hatóság összesen 164 esetben marasztalta el a szolgáltatókat, és 75 millió forint bírságot szabott ki. Több esetben élt a hatóság a kérelem nyomán indult eljárás hivatalbóli kiterjesztésének a lehetőségével is, ez a jogintézmény ugyanis lehetővé teszi, hogy a konkrét ügyön túlterjeszkedve egy-egy problematikusnak tűnő területet az adott szolgáltatónál általános jelleggel lehessen megvizsgálni. Emellett a kérelmek elemzése értékes kiindulópontja a következő évi felügyeleti tervezésnek, és forrása a jogszabály-módosítási javaslatoknak.

Hazai és nemzetközi sikerek az infokommunikációs erőforrásokkal való gazdálkodásban

A hatóság 2013. évi kiemelkedő eredményei közé tartozik az országos földfelszíni televízió műsorszórás analógról digitális technológiára történő átállásának lebonyolítása. A frekvenciagazdálkodási-tervezési feladatok eredményeként a 2013. július 31-ig tartó első ütemben sikeresen lezárult 18, míg a 2013. október 31-ig tartó második ütemben további 57 DVB-T kisadó üzembe helyezése. A nemzetközi kötelezettségvállalásnak megfelelően a hatóság megvalósította a 60-as tv-csatorna feletti tv-sáv kiürítését. A frekvenciámigráció során 74 DVB-T adó áttervezésére került sor. A digitális átállással kapcsolatos frekvenciagazdálkodási feladatok keretében a B Multiplex hálózat 9 új adóval bővült. 2013-ban a hatóság 37 helyi televízióadó esetében biztosította a digitális technológiára történő átállást. A hatóság javaslatokat dolgozott ki az országos URH-FM közszolgálati rádióhálózatok vételkörzeteinek bővítésére, az adóhálózatok átrendezésére, majd a Médiatanács döntésének megfelelően elvégezte a szükséges frekvenciatervezéseket és lefolytatta a rádióengedélyezési eljárásokat. Ennek eredményeként 2014. január 2-től új adóhálózatokon folytatódhatott a Kossuth és a Dankó Rádió műsorainak sugárzása.

Az NMHH pályázatot hirdetett a 450 MHz-es frekvenciasáv kihasználatlan, 7,38 MHz sávszélességű szabad blokkjára, amelynek eredményhirdetése várhatóan 2014 márciusában lesz. Elsődleges cél a kormányzati kommunikációs igények kielégítése, olyan rendszer kiépítése által, amely támogatja a kormányzati elektronikus hírközlési infrastruktúrát, továbbá nyilvános elektronikus hírközlési szolgáltatás célú igényeket is kielégíthet. A frekvencia segítségével hatékonyabbá tehető az elektronikus útdíjfizetési rendszer működtetése, a járási hivatalok és kistelepülési kormányablakok pedig bekapcsolhatóak lesznek az országos digitális vérkeringésbe. A frekvenciasávon folytatott adatátvitel támogathatja az elektronikus házi őrizeti rendszer megerősítését, hatékonyabbá teheti a készenléti és segélyszolgálatok kommunikációját, és olyan sokakat érintő szolgáltatások fejlesztéséhez járulhat hozzá, mint az anyakönyvi rendszer, a távfelügyelet vagy a városi közlekedési tájékoztató rendszerek. Ezen túl a frekvenciasáv kiválóan alkalmazható az intelligens mérési rendszerek („smart metering”), illetve a gépek közötti (Machine-to-Machine/M2M) kommunikációs kapcsolatok kiépítéséhez.

Az állandó helyű, földi mozgó szolgálatokat érintő nemzetközi frekvenciakoordináció körében nagy jelentősége van annak, hogy a 800 MHz-es és a 2,6 GHz-es frekvenciasávok használata tekintetében kölcsönösen előnyös megállapodás került elfogadásra a román igazgatással. A 900/1800 MHz sávú,

többoldalú koordinációs megállapodás LTE és WiMAX technológiákra való kiterjeszhetősége érdekében a hatóság – az érintett operátorokkal bonyolított egyeztetések eredményeként – nemzetközi egyeztetésre kész megállapodástervezetet dolgozott ki.

A műholdas szolgálatok tekintetében a Nemzetközi Távközlési Egyesülettel történt egyeztetéseket követően megtörtént a CERES-AMOS műholdas hálózat Európára kiterjedő bővítésének első nemzetközi publikációja. Ez deklarálta az elért koordinációs eredmények elismerését, és ebből adódóan lehetővé teszi a végleges elfogadáshoz szükséges műszaki egyeztetések lefolytatását.

Az Európai Parlament és Tanács határozatában létrehozott Rádióspektrum Politikai Program (RSPP) végrehajtásában idén is aktívan közreműködtünk. Az RSPP előírja egy összesített spektrum-leltár elkészítését, amely a jövőbeni spektrumfelhasználás tervezhetőségét teremtené meg, és alapul szolgálna a mobilcsatornák tervezett további bővítéséhez is. A spektrumleltár figyelembe vételével az RSPP 2015-ig összesen 1200 MHz mobil célú spektrum biztosításával számol (ebbe beleértendők a jelenleg is már mobilcélra használt frekvenciasávok is). A program spektrumkínálati részének felmérésében és az adatszolgáltatásban vállalt hatóságunk aktív szerepet.

A hatósági mérőszolgálati mérések eredményei az elektronikus hírközlési szolgáltatások valóságos adataiba adnak betekintést, publikálásuk alkalmas a fogyasztói tudatosság előmozdítására. Az NMHH weboldalán közzétett közhasznú információk hiteles tájékoztatást nyújtanak a lakosságot érintő lényeges kérdésekről. A megújított publikációs rendszer többek között a digitális átállást követő műsorváltási lehetőségekről, vagy az elektroszmog realitásairól ad információt.

A szélessávú szolgáltatások elterjedésének ösztönzésére, a tudatos szolgáltatásválasztás támogatására a hatóság egy a szolgáltatások minőségi paramétereit mérő, az eredményeket publikáló interaktív rendszert kíván létrehozni, mely objektív információkat ad a hatóság és a fogyasztók számára a hazai szélessávú szolgáltatások valós minőségi paramétereiről. Az NMHH által működtetett szélessáv mérőrendszer, lehetővé teszi a fogyasztói végpontokra kihelyezett hardvereszközök alkalmazásával, valamint fogyasztók által indított szoftveres mérések segítségével a vezetékesinternet-szolgáltatások fontos paramétereinek (le- és feltöltési sebesség, késleltetési idő, hálózatszemlegesség, és szolgáltatásstabilitás) monitorozását. Az NMHH honlapján keresztül elérhető alkalmazás segíti a fogyasztókat a vezetékes- és mobilinternet-szolgáltatások valós paramétereinek megismerésében, és ezáltal a tudatosabb szolgáltatóválasztásban. 2013-ban elkészültek a fejlesztés tervei, specifikációi, közbeszerzési pályázat útján kiválasztásra került a szoftverrendszer készítője, ezáltal biztosított a 2014-es üzembe helyezés.

A negyedik generációs mobilszolgáltatás (LTE) műszaki feltételeinek biztosítására mérési munkaprogramot dolgoztunk ki és hajtottunk végre. Az új frekvenciasávok használatbavétele előtt fel kellett mérnünk milyen biztonsággal működhetnek egymás mellett a meglévő és az új rádiós rendszerek. Biztosítani kellett számukra a zavarmentes sávhasználatot és az elektromágneses összeférhetőséget (EMC).

A piacelemzési tevékenység eredményei 2013-ban

2013 során a hatóság az Eht. 10. § (1) bekezdés 5. pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a 2. számú („Híváskezdeményezés nyilvános helyhez kötött telefonhálózatból”), a 3. számú („Hívásvégződtetés egyedi, nyilvános helyhez kötött telefonhálózatokban”) és a 18. számú („Országos földfelszíni analóg televízió műsorszórás szolgáltatás” és „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás szolgáltatás”) nagykereskedelmi piacokon folytatott és zárt le határozattal piacelemzési eljárást.

A 2-3. számú piacokon negyedik alkalommal indított piacelemzési eljárást a hatóság. Az Eht. 40. § (1) bekezdés a) pontjának megfelelően, az érdekeltekkel folytatott egyeztetés érdekében a hatóság a határozattervezetet először 2012. október 4. és 24. között nemzeti konzultációra közzétette. Ennek során a 3. piachoz kapcsolódóan a szolgáltatók több, ténylegesen hívásvégződtetési tevékenységet végző szolgáltatót jelentettek be. Az észrevételek nyomán szükségessé vált a 3. piaci eljárás további

szolgáltatókra történő kiterjesztése. Az érintett szolgáltatói kör beazonosítása után – melynek eredményeként százhuszonnégy elkülönült érintett piac volt azonosítható – a módosított határozattervezet, az érdekeltekkel folytatott egyeztetés érdekében 2013. augusztus 1-jén ismételten nemzeti konzultációra került, mivel az eljárás kiterjesztése és a kötelezett szolgáltatók körének megváltozása révén mind az érdekeltek köre, mind az egyébként érdekelt személyek érdekeltiségének jellege és terjedelme megváltozott. Mindez a 2. piacot nem érintette. A 2. és 3. piac tervezeteinek Európai Bizottság felé történt bejelentését (2013. szeptember 24.) követően az elnök november 11-én írta alá a végleges határozatokat.

A 2. piaci határozat a jelentős piaci erejű szolgáltatókra az alábbi – az előző piacelemzési határozatban is előírt – négy, tartalmában felülvizsgált kötelezettséget írta elő:

- átláthatóság, ami magában foglalja a referencia összekapcsolási ajánlat készítésével kapcsolatos kötelezettséget,
- összekapcsolás és hozzáférés,
- költségalapúság,
- számviteli szétválasztás.

A 3. piaci határozat a jelentős piaci erejű szolgáltatókra az alábbi öt – az előző piacelemzési határozatban is előírt, tartalmában felülvizsgált – kötelezettséget írta elő:

- átláthatóság, ami az inkumbens szolgáltatók számára magában foglalja a referencia-összekapcsolási ajánlat készítésével kapcsolatos kötelezettséget,
- összekapcsolás és hozzáférés,
- költségalapúság,
- számviteli szétválasztás (a Magyar Telekom, az Invitel és a UPC esetében),
- egyenlő elbánás.

A legfontosabb változás a költségalapúság kötelezettségtartalmában történt: megszületett a hatósági BU-LRIC módszertannal meghatározott egységes, minden szolgáltató által kötelezően alkalmazandó, földrajzi távolságtól, naptári napoktól és napszakoktól független, technológiaszemleges végződtetési díj, mely 2014. január elsejétől hatályos és mértéke: 0,40 Ft/perc.

Az 5/2013. (III. 11.) NMHH rendelet 2. § (1) bekezdése rögzítette a magyarországi földfelszíni televíziós analóg műsorszórás lekapcsolásának időpontjait, ennek megfelelően az országos földfelszíni analóg televíziós műsorszórás 2013. október 31-én lekapcsolásra került. A 18. piacon kirótt kötelezettségek ennek megfelelően kerültek felülvizsgálatra. A 18. piacra vonatkozó piacelemzési határozattervezetet a hatóság 2013. október 17-én, az érdekeltekkel folytatott egyeztetés érdekében nemzeti konzultációra közzétette. A 18. piac tervezetének Európai Bizottság felé történt bejelentését (2013. november 15.) követően az elnök december 30-án írta alá a végleges határozatot.

A 18. piaci határozat – az országos földfelszíni analóg televíziós műsorszórás lekapcsolására tekintettel – megszüntette az e piacon kirótt kötelezettségek alkalmazását. A határozat fenntartotta ugyanakkor az országos földfelszíni analóg rádiós műsorszórás nagykereskedelmi piacon kirótt következő kötelezettségeket:

- átláthatóság,
- egyenlő elbánás,
- költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége,
- hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek.

A hatóság a határozattal lezárt 2., 3. és 18. piacok mellett megkezdte a 3-5. számú („Nyilvánosan elérhető helyi és/vagy országos, helyhez kötött telefonszolgáltatások lakossági felhasználók számára”), a 4-6. számú („Nyilvánosan elérhető nemzetközi, helyhez kötött telefonszolgáltatások lakossági felhasználók számára”), valamint a 7-es számú („Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil

rádiótelefon-hálózatban”) piacok 2014-ben esedékes elemzésének előkészítését és az elemzésekhez szükséges adatgyűjtést. A piacelemzéshez kapcsolódó fontos fejlemény volt, hogy 2013-ban megkezdődött a piacelemzéshez kapcsolódó adatbekérési rendszer felülvizsgálata, ami mind az adatbekérő ívek tartalmára, mind pedig az adatbekérő ívek adatkezelői szempontok figyelembevételével történő átalakítására kiterjedt.

A postai piaccal kapcsolatos hatósági tevékenység eredményei

A postai szolgáltatásokkal kapcsolatos szabályozási és felügyeleti feladatok ellátása a munkatervnek megfelelően alakult 2013-ban.

A jogszabályokban rögzített hatósági feladatok mellett meghatározó eleme volt a postaszabályozási munkának a 2008/6 EK irányelvben foglalt uniós szabályozás implementációjával összefüggő szakmai, szakértői tevékenységek folytatása. A 2013. január 1-i teljes piacnyitással és hatályba lépő új törvényi szintű szabályozásban rögzítettekkel kapcsolatosan a hatóság munkatervében a kiemelt feladatok között szerepelt a postai szolgáltatásokról szóló 2013. évi CLIX. törvény (a továbbiakban: Postatörvény) végrehajtási rendeleteinek kidolgozásában, valamint az Egyetemes Közszolgáltatási Szerződés szakmai előkészítésében való aktív szakmai közreműködés.

A postaszabályozás másik fő területe a nemzetközi szabályozási munkában való közreműködés is számos feladatot adott a hatóság szakembereinek. Az Egyetemes Postaegyesülettel (UPU) kapcsolatos nemzetközi szabályozási tevékenység ellátásán túl hasonlóan kiemelkedő az Unión belüli (ERGP) postai szabályozói munkacsoporti feladatok ellátása, az országadatok szolgáltatása és egyéb szakértői közreműködés a nemzetközi elemzések, tanulmányok összeállításának támogatása az egységes belső piac kialakulása céljából, vagy az EUROSTAT postai statisztikai adatgyűjtésben, valamint az Európai Postai Szabályozók Bizottságának (CERP) munkájában való aktív közreműködés.

A Postatörvény új szabályozása alapján az előző években hatósági nyilvántartásba vett valamennyi postai szolgáltatónak 2013. június 31-ig ismételt regisztrációs igénnyel kellett élnie, az új szabályozáshoz kellett igazítania tevékenységét. A Postatörvény 74. §-a alapján a hatóság által vezetendő postai-szolgáltatói és -szolgáltatási nyilvántartás szolgáltatáskategóriáinak és a törvényi szabályozás egyéb vonatkozásbeli módosulása miatt a közhiteles nyilvántartás rendszerében informatikai fejlesztés vált szükségessé. Az év első két hónapjában sikeresen lebonyolított nyilvántartási modulfejlesztést követően a postai szolgáltatók önkéntes ismételt regisztrációjával kapcsolatos nyilvántartásba vételi hatósági eljárások lebonyolítása is folyamatosan – a kérelmek beérkezéséhez viszonyított eljárási határidőket betartva – valósulhatott meg az év további részében. 2013 év végére a Magyar Posta Zrt. – mint kijelölt egyetemes szolgáltató – mellett a nem egyetemes szolgáltatási területen 165 db vállalkozás került ismételten felvételre a postai szolgáltatók közhiteles hatósági nyilvántartásába.

A hatóság postai piacfelügyeleti tevékenysége keretében az éves piacfelügyeleti tervnek megfelelően három országos piacfelügyeleti vizsgálatot bonyolított le 2013-ban. Ezen túl pedig további három általános felügyeleti országos hatósági ellenőrzést végzett. A vizsgálatok során összesen 45, illetve 31 postai szolgáltató tevékenységének jogszerűségét kontrolálta különböző szempontok alapján.

Kiemelt felügyeleti feladatként jelentkezett az egyetemes postai szolgáltatások átfutási idejének hatósági vizsgálata, valamint az új szabályozásnak megfelelő küldeménykézbesítési gyakorlat hatósági ellenőrzése. Az országos hatósági piacfelügyeleti vizsgálatok eredményei alapján az egyetemes postai szolgáltató a könyvelt levélküldemények kézbesítése vonatkozásában teljesíti a jogszabályokban, valamint az Egyetemes Közszolgáltatási Szerződésben rögzített átfutási időre vonatkozó minőségi követelményeket. Az átlagos átfutási idő 1,56 munkanap.

Azonban az új szabályozás szerinti a kézbesítési technológiaváltás még nem történt meg teljes egészében, hiszen a hatóság az ellenőrzés során e tekintetben eltéréseket tapasztalt.

A hatósághoz benyújtott postai igénybevevői panaszvizsgálati kérelmek száma 121 db volt éves szinten, melyek jelentős része a kijelölt egyetemes postai szolgáltató – a MP. Zrt – tevékenységének nem megfelelőségére irányult.

A 12/2004. IHM rendeletben rögzítettek szerinti postai szolgáltatásokról szóló adatszolgáltatások elektronikus módon történő benyújtására 2013-ban összesen 284 postai szolgáltató volt kötelezett. A kiemelkedőnek mondható 95 százalékos önkéntes teljesítési arányú szolgáltatói adatszolgáltatások azt mutatják, hogy a postai szolgáltatási szektor 2003-ban teljesített 79,7 Mrd Ft-os éves nettó árbevétele az elmúlt évek során már több mint 146,1 Mrd Ft-ra emelkedett. Az adatszolgáltatások összesített értékeinek elemzését követően – a Postatörvény 20. § (1) bekezdésében rögzítettekre figyelemmel – kidolgozásra került egy a postai piaci helyzetképet vázoló éves piacelemzés, valamint a hatósági ellenőrzések tapasztalatait a szolgáltatásminőség alakulását bemutató szakértői szakmai anyag is. A beszámolókból foglaltakat a hatóság nemzetközi és belföldi adatszolgáltatásokhoz és egyéb társhatósági- és szakértői megkeresésekhez hasznosította az év folyamán.

A nemzetközi kapcsolatok területe

Az NMHH nemzetközi kapcsolatai tekintetében kiemelt figyelmet érdemel az Európai Elektronikus Hírközlési Szabályozók Testülete (BEREC) tevékenységében való részvétel. 2013-ban a BEREC alelnöki posztját távozásáig Mátrai Gábor, a hatóság hírközlési elnökhelyettese töltötte be. A BEREC alelnöki pozíciója lehetőséget biztosított a hatóságnak a közép-európai szabályozó hatóságok közötti együttműködés erősítésére és a magyar érdekek eddigieknél is hatékonyabb képviselésére. Az alelnökség ideje alatt az NMHH feladata volt a hálózatsemlegességgel kapcsolatos szakmai munka koordinálása a BEREC-en belül.

2013 során a BEREC szakértői munkacsoportjaiban aktívan részt vettek az NMHH szakértői, akik tevékenyen járultak hozzá a BEREC hálózatsemlegességgel és nemzetközi roaming-szabályozással kapcsolatos tevékenységéhez, illetve az egységes hírközlési piac kialakításával kapcsolatos bizottsági javaslattervezet, illetve a diszkriminációmentességről és költségmodellekről szóló ajánlástervezet véleményezésével kapcsolatos munkához. Ezen kívül számos, a BEREC Contact Networkön keresztül érkező, kérdőív megválaszolására került sor.

A hatóság képviselői szakmai támogatást nyújtottak az európai hírközlési keretdirektíva 7 és 7a cikkelye szerinti eljárásokban, amelyek során a BEREC véleményt alakít ki az európai uniós hatóságok piacelemzési határozatairól.

A hatóság a BEREC keretein belül szorosan együttműködik az Európai Bizottság CONNECT főigazgatóságával, ami lehetőséget biztosít a szakmapolitikai kérdések folyamatos egyeztetésére.

Az NMHH 2013 során is részt vett az Európai Bizottság Kommunikációs Bizottságának (COCOM) munkájában, ahol a bizottság európai távközlési piac szabályozására vonatkozó javaslatai kerültek megvitatásra. A hatóság szakértői aktívan részt vettek az Európai Koordinációs Tárcaközi Bizottság hírközléssel foglalkozó tematikus szakértői csoportjának (EKTB 16) munkájában, ahol érdemben segítették a magyar tárgyalási álláspontok kialakítását.

2013 decemberében az NMHH szervezésében sikeres nemzetközi konferencia került megrendezésre külföldi és hazai szakértők részvételével. A régiós befektetésekért felelős banki szakemberek, pénzügyi tanácsadók és elemzők, a szektor szabályozói, valamint uniós tisztségviselők közösen kerestek válaszokat arra, hogyan lehet versenyképesebbé tenni a kontinens telekommunikációs szektorát (további információk: www.nmhhconference2013.com).

Szintén 2013 decemberében került megrendezésre a BEREC 2013. évi negyedik plenáris ülése, amelynek házigazdája az NMHH volt. Az ülésen az európai szabályozó hatóságok vezetői, valamint az Európai Bizottság CONNECT főigazgatóságának magas rangú képviselői vettek részt. A résztvevők számos BEREC dokumentum elfogadásáról döntöttek, illetve megválasztották a szervezet 2014-es

tisztségviselőit. (További információk: <http://bereg.europa.eu/eng/events/2013/34-17th-berec-plenary-meeting-in-hungary>)

A hatóság frekvenciagazdálkodási tevékenységében fontos – az Eht. által előírt – feladatot jelent a NATO-frekvenciagazdálkodás nemzeti (tagállami) hatáskörben történő ellátása. A szövetségi frekvenciagazdálkodás polgári-katonai tevékenységében való együttműködés erősítése érdekében vállalta az NMHH Magyarország részéről – NATO csatlakozásunk 15. évfordulóján – NATO polgári-katonai munkacsoport értekezlet megszervezését.

A hatóság nemzetközi munkája során szerzett tapasztalatait felhasználja hazai szabályozási tevékenysége során és törekszik az európai legjobb gyakorlatok alkalmazására.

A 2014. évi munkatervi feladatok

Az alábbiakban ismertetjük a 2014. évre kitűzött főbb hatósági feladatokat. A hatóság munkatervébe – az elmúlt éveknek megfelelően – azok a napi tevékenységen túlmutató, átfogó feladatok kerültek be, amelyek kiemelkedő fontossággal bírnak vagy a média- és hírközlési piacok, vagy a hatóság hatékony belső működése szempontjából.

Az NMHH 2014. évi meghatározó munkatervi irányai

A munkatervi feladatok részletes bemutatása

1) Jogalkotás, a kiemelt határozatok elkészítése

Az Eht. felhatalmazása alapján az NMHH elnökének hatáskörébe tartozó rendeletalkotási tevékenység 2014-ban is folytatódni fog, illetve a jogalkalmazási tapasztalatok alapján a már érvényben levő NMHH elnöki rendeletek is bizonyos esetekben módosításra szorulnak.

Feladatok
1.1 A nemzeti frekvenciafelosztás és -felhasználás szabályait rögzítő új struktúrájú NMHH elnöki rendelet megalkotása
1.2 Az elektronikus hírközlési előfizetői szerződések részletes szabályairól szóló 6/2011. (X.6.) NMHH rendelet és az előfizetői szerződésekre vonatkozó szabályrendszer felülvizsgálata
1.3 Az elektronikus hírközlési szolgáltatás minőségének az előfizetők és felhasználók védelmével összefüggő követelményeiről, valamint a díjazás hitelességéről szóló 13/2011. (XII.27.) NMHH rendelet módosítása
1.4 Az elektronikus hírközlési szolgáltatók üzletmenet-folytonossági tervének követelményeiről és kötelező tartalmi elemeiről, illetve az információbiztonságról szóló NMHH rendelet előkészítése
1.5 Az elektronikus ügyintézésről szóló NMHH elnöki rendelet előkészítése

2) Piacelemzési eljárások lefolytatása, szabályozási eszközök fejlesztése

A hatóság piacsabályozási alaptevékenységei (mint pl. piacelemzések lefolytatása, kirótt kötelezettségek megállapítása) mellett kiemelten foglalkozik az olyan újfajta kihívást jelentő területekkel is, mint az új infokommunikációs technológiák által gerjesztett szabályozási kérdések vizsgálata.

Feladatok
2.1 Elektronikus hírközlési piacelemzési eljárások lefolytatása
2.2 Az új referenciaösszekapcsolási ajánlatok elbírálása
2.3 A hurokátengedéshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások egységesítése és díjképzési módszertanuk felülvizsgálata
2.4 Az új Postatörvényből eredő hatósági feladatok
2.5 Az e-segélyhívás hazai bevezetésével kapcsolatos műszaki, szabályozási feladatok azonosítása, szolgáltatói koordinációja
2.6 A közszolgálati médiaszolgáltatások rendszerének éves felülvizsgálata
2.7 Az új infokommunikációs technológiák és szabályozási vonzataik feltárása

3) Frekvenciagazdálkodás

A szélessávú szolgáltatásokhoz kapcsolódó frekvenciahasználati jogosultságok értékesítése lesz 2014-ben a hatóság egyik igen fontos feladata. Az NMHH 2014-ben is folytatni fogja a frekvenciacserék lebonyolítását a közszolgálati adók műsorainak jobb minőségű vétele és nagyobb vételkörzete érdekében.

Feladatok

- 3.1 A szélessávú szolgáltatásokhoz kapcsolódó frekvenciahasználati jogosultságok értékesítésére vonatkozó eljárás folytatása
- 3.2 A közszolgálati rádiók frekvenciaváltásának lebonyolításával kapcsolatos feladatok

4) Az információbiztonság elősegítése

Az információbiztonságot érintő események mind gyakoriságukat, mind nagyságrendjüket tekintve egyre növekvő tendenciát mutatnak, és komolyan veszélyeztethetik mind a köz- mind a privát szféra biztonságát. A kiberbiztonság egyre fontosabb kérdés lesz hazánkban is, melyre megfelelő szabályozási eszközöket kell kidolgozni.

Feladatok

- 4.1 Az elektronikus adat hozzáférhetetlenné tételével kapcsolatos feladatok szervezése
- 4.2 A hatóság információbiztonsággal és informatikai szabályozással kapcsolatos hatásköreinek és kompetenciájának kiépítése, a szükséges belső szabályozók megalkotása

5) A digitális átállással kapcsolatos feladatok elvégzése

2013-ban a hatóság egyik legnagyobb figyelmet felkeltő, illetve legtöbb erőforrást lekötő tevékenysége a digitális átállással kapcsolatos állami feladatok koordinációja volt. Az Országos Digitális Átállás Projekt lezárásával kapcsolatos feladatokat 2014-ben kell elvégezni. Folytatni kell továbbá a digitális műsorszórás bővítésével kapcsolatos feladatokat mind a földfelszíni televíziózás, mind a földfelszíni rádiózás területén.

Feladatok

- 5.1 Az Országos Digitális Átállás Projekttel kapcsolatos feladatok lezárása
- 5.2 A digitális átállásból következő feladatok és a digitális hálózatok bővítésének műszaki előkészítése (MUXD, MUXE, T-DAB)
- 5.3 A digitális rádiózás helyzetértékelése, koncepcióalkotás, az átállási folyamat tervezése

6) *Az NMHH információs rendszereinek bővítése, megújítása*

A hatóság információs rendszereinek fejlesztése elengedhetetlen mind a hatékony belső működés, mind pedig a stakeholderekkel való együttműködés hatékonysága, a külső publikációs rendszerek fejlesztése érdekében.

Feladatok	
6.1	A GPR Vezetői Információs Rendszer (GPRVIR) moduljának az államháztartási számviteli rendszer változását lekövető módosításainak kidolgozása, az igényeknek megfelelő bővítése
6.2	Az NMHH-nyilvántartások konszolidációja
6.3	A mozgóképszakmai statisztikai rendszer kiépítése
6.4	A reklámmal, a szponzorációval és a termékelhelyezéssel kapcsolatos adatbázis egységesítése
6.5	A spektrumgazdálkodást támogató informatikai rendszer (STIR) fejlesztés I. fázis
6.6	HÍR-Közmű (e-Közmű kapcsolódás)

7) *A felhasználói tudatosság növelése és a szolgáltatók jogkövető magatartásának elősegítése*

A hatóság egyik legfontosabb tevékenysége a rászoruló és kiszolgáltatott társadalmi csoportok helyzetének javítása, tudatosságának fejlesztése, a döntéseihez szükséges információhoz jutásának megoldása, védelmének biztosítása kampányok és szabályozás együttes használatával.

Feladatok	
7.1	A gyermekbarát internet jogalkotási csomaghoz kapcsolódó új NMHH-feladatok szervezése
7.2	A szélessávú internet szolgáltatások minőségi paramétereit mérő és publikációs rendszerének létrehozása (SZÉP projekt)
7.3	A rádióadások által keltett elektromágneses sugárzásoknak való lakossági kitettség akcióprogramok keretében való felmérése és az eredmények publikálása
7.4	A mozgóképről szóló 2004. évi II. törvényben szabályozott korhatár-besorolás intézményének komplex felülvizsgálata, valamint ennek kommunikációja
7.5	A közösségi médiaszolgáltatásra vonatkozó törvényi rendelkezéseknek való megfelelésről és a médiaszolgáltatási szabályzat betartásáról szóló éves beszámolási rendszer kidolgozása, tartalmi elemek meghatározása az Mttv. 66. § (3) bekezdése alapján
7.6	A H95 Bűvösvölgy Médiaértés-oktató Központ megnyitása és népszerűsítése
7.7	A tudatos fogyasztói magatartással kapcsolatos kommunikáció
7.8	A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság társadalmi felelősségvállalása

8) A hatóság hazai és nemzetközi kapcsolatainak fejlesztése

A hatóság aktívan részt kíván venni a hazai és nemzetközi szakmai szervezetek és fórumok munkájában, tovább kívánja fejleszteni nemzetközi kapcsolatait.

Feladatok

- 8.1 BERC-kel kapcsolatos feladataink ellátása BoR, MC és szakértői munkacsoportok szintjén
- 8.2 A Bizottság egységes digitális piacra vonatkozó javaslatával kapcsolatos feladatok ellátása
- 8.3 Az EU-roamingszabályozással kapcsolatos hazai feladatok elvégzése
- 8.4 Szakmai kapcsolatok erősítése az OECD-vel és az IIC-vel
- 8.5 A nemzetközi tapasztalatok hatóság tevékenysége során történő felhasználásának fejlesztése
- 8.6 NATO polgári-katonai frekvenciagazdálkodási munkacsoport értekezlet megszervezése